1900. HARMINCZNEGYEDIK ÉVFOLYAM. 42. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, FEBRUÁR 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . . 20 kor. | Egy hóra 3 kor. 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 13 k. 40 fil.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 18 k. 40 fil.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre
Frankfurtban a M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk.
Széll Kálmán Bécsben.
A Kisfaludy-társaság közülése.
A transzváli háboru.
A bányászok sztrájkja.
Tárcza: A tanár és a herczegné. Irta: Gustave Guiches.

Budapest, február 12.

Széll Kálmán miniszterelnök megint Bécsben járt. Ehhez a gyakori Bécsbe való futkározáshoz csakugyan jó czim az, hogy a miniszterelnök az ő felsége személye körüli miniszteri teendőket is végzi. Most is erre a czimre való hivatkozással okolja meg az officziózus sajtó Széll Kálmán bécsi utját, melyet ez a naiv megokolás némiképen rejtélyessé tesz. Hiszen szinte képtelenség, hogy Széll Kálmán, a mikor ő felségével tanácskozik, elzárkózzék a kormányelnöki feladatoktól, s egyedül az ő felsége személye körüli miniszternek lényegtelen előterjesztéseire szoritkozzék. Oka elegendő van arra, hogy egész komoly kérdésekre vonatkozólag is előterjesztéseket tegyen. Hiszen a kormányelnöki feladatok sorába tartozó kérdések egész csomója vár elintézésre. Kérdések, melyeknek megoldása nem csekély gondokat okoz Széll Kálmánnak.

Hiábavaló e tekintetben az officziózusok örökös tagadása. Hiábavaló az a hiresztelés, hogy a szabadelvű pártban minden rendén van. Hiábavaló a kedélyek megnyugtatására irányzott az a szinte csökönyös állitás, hogy az üresedésben levő miniszteri állások betöltése csak lényegtelen akadályokon mulik, valaminthogy senkit sem vezethet félre a szabadelvű pártkörben rendezett legutóbbi tüntetés, mely a párt egységének ünnepies dokumentálása akart lenni. Az is nagyon kevés hitelre talál komoly politikai körökben, hogy az osztrák viszonyok nem érintik a magyar kormány állását, s hogy a kiegyezési és az ezekkel összefüggő kérdések dolgában Széll Kálmán igen kényelmesen érzi magát az ugynevezett „nyugvó ponton“, melynek politikai értelmével bizonyára azok sincsenek tisztában, kik róla sokat irnak és beszélnek.

Van biz itt baj elég, s a nyugalom szenvelgése nem egyéb, mint a politikai zavarok leplezésére irányzott afféle szelid szédelgés.

Hogy Széll Kálmán bécsi utja s a fölséggel való tegnapi audienciája összefügg ezekkel a bajokkal, az kétségtelen. Mit végzett, s mit hozott haza: azt természetesen nem tudhatjuk, de a közel jövő eseményei világot deritenek majd erre is.

A képviselőház ma kezdi meg a költségvetés részletes tárgyalását, nevezetesen a kisebb tárczák költségvetése fölött való vitát. Ennek rendjén is sok érdekes kérdés kerül szőnyegre. A többi közt az udvartartás kérdése is, minthogy a függetlenségi párt ezuttal is fölhasználja az alkalmat arra, hogy e nevezetes kérdés dolgában szószólója legyen az egységes magyar nemzeti közvélemény jogos és törvényes követeléseinek.

Széll Kálmán Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök, mint tudósitónk táviratozza, vasárnap reggel 6 óra 25 perczkor Bécsbe érkezett. *Széll* Kálmán miniszterelnök félhivatalosai hangsulyozzák, hogy csak azért utazott Bécsbe, hogy a király előtt jelentést tegyen a folyó ügyekről, a melyek halasztást nem türnek. A király délelőtt 11 órakor fogadta a miniszterelnököt, a ki több mint *másfél óra hosszat időzött a Hofburgban. Széll* Kálmán miniszterelnök mostani bécsi időzése alkalmával politikai személyisegekkel egyáltalan nem érintkezett. Mindössze gróf *Széchenyi* Manó, a király személye körüli miniszterrel volt barátságos összejövetele, a mennyiben a kihallgatás után együtt reggeliztek. A miniszterelnök már délután 2 órakor szándékozott Budapestre visszatérni, de utazását elhalasztotta, délután 4 órakor pedig nem utazhatott el, mert a pozsonyi alagut beomlása okozta forgalmi akadály miatt sokáig kellett volna Pozsonyban vesztegelnie. Igy azután este ellátogatott a Theater an der Wienbe és az előadás végeztével este 11 órakor Bruckon át Budapestre utazott.

A miniszterelnök — mint tudósitónk jelenti — most hosszabb ideig nem fog Bécsbe elutazni. A király ugyanis a hét folyamán Budapestre érkezik, a hol huzamosabb ideig fog időzni, és ez idő alatt az osztrák miniszterek is el-el fognak látogatni a magyar székes fővárosba, a hol elég alkalmuk lesz magyar kollégáikkal értekezni.

Schmidt államtitkár lemondása. Napok óta beszélték, most pedig valósággá vált, hogy *Schmidt* József a kereskedelmi minisztérium államtitkara beadta állásáról való lemondását, minthogy az országos magyar központi takarékpénztár vezérigazgatójává választotta. A távozó államtitkár tegnapelőtt irta alá a szerződést, a mely őt az illető pénzintézethez köti.

A transzváli háboru.

Ma már kétségtelen, — bár az angol kormány hivatalosan még mindig nem tudatta London népével, — hogy Buller vereséget szenvedett s többé nem reménykedhetik abban, hogy Ladysmith-t felszabaditja. A mult év október 9-én tört ki a háboru, s az angolok az ötödfél hónapi harczban teljesen leverettek. A nyugati és a keleti harcztéren az angol hadsereg tétlenségre van kárhoztatva, s Angliának egyetlen reménysége most Roberts és Kitchener, a kik délről akarják most megtámadni a két köztársaságot.

Angliában nagy lelkesedést kelt ez a terv, s az a vélemény uralkodik, hogy a délről jövő támadásnak feltétlenül sikerrel kell végződnie, ha Roberts február közepéig vár a támadással, a mikorra az összes segélycsapatok megérkeznek. A londoni „Army and Navy Gazette“ azt irja, hogy e hó 15-ig összesen 180.000 angol katona lesz a dél-afrikai harcztéren, nem is számitva a 8. gyal.-hadoszt. és a 4. lovasbrigádot. Bármily előkelő helyről származik is ez a kimutatás, nem kell azt készpénznek venni. A hivatalos jelentések szerint összeállithatjuk a Dél-Afrikában, Natalban, Fokvárosban és Fokföldön levő angol katonák számát. E négy hely szerint különbözteti meg őket a hivatalos jelentés is. Ha figyelembe vesszük az ujabb jelentéseket is, melyek szerint Egyiptomból s Maltából egy-egy zászlóaljat küldöttek le egyenesen a harcztérre és hozzávesszük a 8. gyalogshadosztályt és 4. lovas-brigádot is, a következő számokat nyerjük: 84 gyalogzászlóalj 84.000, 7 milicz-zászlóalj 7000, 17 lovas osztály 9150, 2 és fél zászlóalj lovasitott gyalogság 1500, 10 lovas üteg 1860, 31 mezei üteg 5420, 9 haubitzüteg 1800, 1 hegyi üteg 160, 1 ostromosztály 2300, hajólegénység közül 2500, a gyarmatok segélycsapat 4000, imperial yeomawy 4000, önkéntes lovas 5000, szabadcsapatok 3500 és dél-afrikai önkéntesek 26.000 — összesen 156.900 ember.

Megjegyzendő azonban, hogy a fenti számok a rendes csapatoknál csak azt a létszámot jelentik, a melynek lenni *kellene*. Nagyon kedvező a sereg egészségi állapota, ha csak 15 százalékot, tehát 23.400 embert számitunk betegnek. Az ütközetekben szenvedett veszteségeket, 9900 embert is csak talán félig lehetett kipótolni s ezért ebből is 5000 embert kell leszámitani. Ezek szerint tehát a harczképes katonák létszáma 127.800 ember. Az „Army and Navy Gazette“ állitása igaz lehet, ha a harczolók közé számitjuk a betegeket és már elesetteket is, továbbá a nem harczoló katonaságot, (kórházi személyzet, betegvivők, szekerészek, municziós csapatok) és a 8. gyalog- és 4. lovashadosztályt. De még a 127.800 harczosnak is jó része csak e hó vége felé érkezik a csatatérre. Ilyenek a 12 ütegből álló tüzérhadosztály (2600), a yeomanryk (5000) és az 1800 emberből álló lovas-osztály. Másik jó része pedig csak márczius elején fog oda érkezni, mint például a 8. hadosztály (9750), az önkéntes lovasság (5000) és a különböző szabadcsapatok egy része (2000.) Ha ezekhez együttvéve még 15.000 emberből álló élelmezési sereget számitunk, végleges eredménynek kimondhatjuk, hogy az angolok egész február végeig csak 86.650 katonát küldhetnek harczba; ez pedig közel 100.000 emberrel kevesebb, mint a mennyit az emlitett angol lap mond.

Buller tegnapi jelentésében, melyben az angol sereg visszavonulásának szükségét hangoztatja, igazi dicshimnuszt zeng a búr tüzérekről. Egy volt porosz katonatiszt, ki most Orenje-szabadállam tüzérségében szolgál, érdekes czikket irt arról a szerepről, a mely e háboruban a tüzérség részére jutott. A czikk igy hangzik:

. . . Azt mondják, hogy egy gránátnak ezer részre kell robbannia. Küldjenek csak ide ilyen gránátokat! A mi lövegeink sem mindig engedelmeskednek szépen; de az angoloké már minden kritikán alól all. *Száz angol robbanó löveg közül csak tiz ér el a czélhoz és ez a tiz is nagyobb lármát, mint bajt csinál. Ha a hirhedt lydit-bomba nem talál valakit épen a fején, semmit sem árt.* E hó 15-én 25.000 angol 50 ágyuval támadt meg bennünket, kik csak 13 ezren voltunk; hitemre mondhatom, hogy az ellentél sok bombázása daczára alig vesztettünk 100 embert és ezeknek nagyobb fele is csak megsebesült. Pedig mennyit löttek az angolok! *Mintegy ezer bombára jut 12 halott és 30—40 sebesült*; a többit a fegyvergolyók teszik. De azért a búr tüzérség sem felelt meg eleintén azoknak a várakozásoknak, melyeket hozzá füztek. Igaz, legényeink kitünően tudnak czélozni; de hát ágyuval mégis csak másképen kell elbánni, mint fegyverrel. Az angolok sulyos veszteséget szenvedhettek, de bizony kevés része volt benne a tüzérségemnek, bárha mi is tettünk vagy 400 ágyulövést. Hasonló eset történt egy hét előtt Magersfontain mellett. Az ütegeim mellett voltam és unatkoztam, mert parancsot kaptunk, hogy ne lőjjünk. Ily esetben fegyverrel tiz percz alatt több embert tettek harczképtelenné lövészeink, mint a mennyit mi tüzérek némelykor tiz óra alatt tettünk volna. A tüzérségnek tehát nem nagy szerepe van a védelemben, de a támadásnál sem nagyon. Csak nagy lármát csap és respektust szerez némelykor az ellenfélnél; *tulajdonképeni döntő szerepe csak a puskatüznek, a közeli fegyverharcznak van.* Magersfontain és Colenso mellett *tiz percz alatt* dőlt el a küzdelem. Öt percz alatt vesztette el Buller is tizenegy ágyuját. E tiz percz alatt a közeli fegyverharczban természetesen több ember esik el, mint az előbbi időben; de a tulajképeni harcz nagyon rövid ideig tart. A többi minden csak készülődés a harczra, semmi egyéb. Hiszen egy csapat sem vonul egyenesen, mint a gyakorlótéren, az ellentél puskacsövei elé és hagyja magát lepuffantani. Meggyőződésem szerint a mostani háboru sem vérengzőbb az eddigieknél, sőt még kevesebb áldozatot szed! Mert még az utócsatározásoknál sem talál minden golyó! Az ostromnál azonban Krupp és Creusot ágyuink sokat használnak, van szilárd czélpontunk és jól irányzott lövésekkel bizony nagyon megszorithatjuk az ostromlottakat. Ámde azt a nézetet, hogy ilyen ágyuostromot ne lehessen kitartani, alaposan megczáfolják Mafeking, Kimberley és Ladysmith, a melyek még most sem adták meg magukat.

Tehát mig Buller igazi dicshimnuszt zeng a búr tüzérségről, addig ők maguk egész leplezetlenül bevallják, hogy a tüzérségük aránylag kevés kárt tesz az angolokban s egész erejük a jó puskáikban van.

A mai nap folyamán következő távirataink érkeztek:

Washington, febr. 10.

A szenátus mai ülésén *Allen* a következő határozati javaslatot nyujtotta be: Az Egyesült-Államok népe a délafrikai köztársaságnak nemzeti kormánya szabadságáért vivott hősies küzdelmében rokonszenvét fejezi ki és a kormány kötelességének tartja, hogy felajánlja közbenjárását, hogy a további vérontásnak eleje vétessék és tisztességes béke köttessék.

Az ülésen csak körülbelül egy tuczat szenátor volt jelen és az inditvány tárgyalását senki sem ellenezte. Mielőtt még a jelenlevők tisztába jöttek volna azzal, hogy tulajdonképen mi történik, az inditvány szavazásra került és elfogadtatott. A szenátorok meglepetten mosolyogtak egymásra, sőt némelyikük, köztük *Allen* is, hangosan elnevette magát. *Frye* szenátor azt inditványozta, hogy a ház ujra szavazzon igennel és nemmel, a mi ellen *Allen* tiltakozott. Az elnök igazat adott *Allennek*, de megkérte, egyezzék bele, hogy a szenátus az inditványt még egyszer vegye fontolóra és ne tekintse elintézettnek. *Allen* ebbe beleegyezett.

London, február 11.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Modder-River-ből e hó 7-iki kelettel: A táborba visszaérkezett highlanderek azt jelentik, hogy 12 halottra bukkantak, a kiket a búrok visszavonulásukkor a csatatéren hagytak. A búrok vesztesége bizonyára jóval nagyobb, mint az angoloké.

Roberts lord ma reggel megjelent a highlanderek táborában és gratulált *Macdonald* ezredesnek és a legénységnek Korkoosbergnél tanusitott magatartásukért. Az angol hajóágyuk ma reggel bombázták az ellenség hadállását. A búrok tüzérsége azalatt feltünően hallgatott, a miből azt következtetik, hogy a búrok onnan visszavonták ágyuikat. A búrok még megszállva tartják sánczaikat, de kisebb számmal. Azt hiszik, hogy sok búr Kimberleybe vagy a szárnyon lévő hadállásra ment.

London, febr. 11.

Redmond John, az ir naczionalista párt vezére, felhivást bocsátott ki, a melyben adakozásra szólitja fel az ir népet és kiemeli, hogy a britt birodalom mostani helyzete alkalmat nyujt az ir képviselőknek arra, hogy *kényszeritsék az angol politikai pártokat a homerule elfogadására* és az irek sérelmeinek orvoslására. A mérsékelt hangu felhivás azt ajánlja, hogy a mozgalmat az alkotmányos határokon belül szervezzék.

A Kisfaludy-társaság közülése.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A mióta a Kisfaludy-társaság keresztül ment azon a forradalmon, mely ledöntötte az elnöki székből *Gyulai* Pált és ugy látszott, mintha uj szellem hajnalhasadása volna, — tegnap tartotta meg az első ünnepélyes közülését, a mely különben a társaság történetében immár az ötvenharmadik. A közülés külső képe nagyjában ugyanaz volt, mint az előbbi években. Rengeteg, tulnyomóan hölgyekből álló közönség, mely zsufolásig megtöltötte az akadémia disztermének parkettjet, a karzaton lelkes ifjuság és a terem első részen levő podiumon frakkos, fehér nyakkendős Kisfaludysták, a kik szinte teljes számmal megjelentek az ülésen. A változás csak az elnöki asztalnál látszott, hol a főhelyen Gyulai Pál helyett *Szász* Károly ült. Emlékezünk reá, hogy igy volt tavaly is. Akkor is, miután Gyulai akadályozva volt, Szász Károly ült az elnöki székben, de akkor még Gyulai Pál nem volt „bukott“ és ha nem is ő szólt, de az ő szelleme dominált a társaságban. Annyira, hogy Szász Károly elnöki beszédje valójában nem volt más, mint rekapitulácziója annak a kirohanásnak, melylyel Gyulai hét évvel ezelőtt a napisajtónak támadt neki. Tegnap már masként történt. Szász Károly ugyan Gyulai emlitésével kezdte az elnöki beszédet, de egyébként nyoma sem volt benne az egykori elnök és irodalmi diktátor harczias szelleméből. Néhány kifakadástól eltekintve, békülékeny hangu beszéd ez, egészében véve a Kisfaludy-társaság történetének a vázlata, melynek megszerkesztésében az a czél vezette a szónokot, hogy a mult dicsőségének felidézésével hajtsa tiszteletre a szépirodalmi akadémiák érdemében kételkedőket. A vallalkozás nem tulságosan nehéz, és Szász Károlynak kijár az elégtétel, hogy beszédével hiven szolgált czéljának.

A Kisfaludy-társaság közüléseinek régi idő óta az elnöki beszéd a főpontja; de néhány év óta osztozik vele e szerepben az a beszéd, melylyel a közülést követő lakomán irodalmunk egy-egy elhunyt jelesét ünneplik. Az idén *Vajda* Péter, a természet melegszivü és lángoló képzelmü költője volt soron, a kinek érdemeit *Hegedüs* István méltatta szép beszédben. E két beszéd közé illeszkedik az ülés programmjának többi száma, melyek

---

A tanár és a herczegné.

Irta: *Gustave Guiches.*

Végre a herczegné belépett az ősrégi tanteremben, hol a legelegánsabb közönség várta, hogy Marron tanár kifejtse nézeteit az ép olyan kimeríthetetlen, mint magasztos tárgyról: „Az istenség fogalma és a szerelem megváltó ereje.“

A tanár, mihelyt a kathedra dobogóján megjelent, aggodalmas tekintettel fürkészte az amphitheatrumszerüen elhelyezett padsorokat. Asszonyok sokasága szorongott bennök; kalaperdő, prém- és csipkefelhő magaslott egymáson, csinos rózsás arczok, halványak, barnák, aranyosak, mindmegannyi figyelmes szemekkel és előre is elbájolt mosolyra nyiló ajkakkal. Marront közönyösen hagyta ez a hódolat; szeretetreméltóan üdvözölte a közönséget, — másképen nem is tudta — de szemöldökeinek csekély összébbvonása, szájszélein egy pesszimista vonás elárulta az élesen látó szép hallgatóságnak, hogy valami boszuság vagy bánat, valami hirtelen és keserü családásféle érte.

A beavatatlanok megijedtek, a tájékozottak azonban jelentős pillantásokkal suttogták egymásnak: „A herczegné nem jött el.“ Csakugyan a herczegné elmaradása volt egyetlen oka az ékesszóló tanár arczán mutatkozó izgatottságnak. És a közkedveltség, melynek örvendett, rögtön két irányban juttatta kifejezésre a benyomásokat.

A jó lelkek sóhajtva mondták:

— Szegény ember, mennyire szenvedhet!

Az önző kis teremtések ellenben igy szóltak:

— Annál jobb. Ihlet szállja meg a szenvedéstől, elragadó, bámulatos lesz!

Ő lassan huzta le kesztyüit, minden ujjáról külön-külön, s közben ezt gondolta:

— Talán mégis eljön. Megigérte, határozottan megigérte, hogy eljön. Hiszen tudja, hogy minden a mit itt elmondok, neki szól, egyedül csak neki. És ha az elején nincs itt, ha nem hallja a bevezetést, nem hallja a tételeim fölállitását, akkor a továbbiakból lehetetlen bármit is megértenie. Vége az egész hatásnak, minden kárba veszett! . . .

Két hónap óta, a mióta megnyiltak előtte az ely szigorúan zárt péntekek, szerette Marron ezt a herczegnét, szerette őrülten; és ez, meghódolva a varázsnak — mely elől senkisem menekülhetett, mindig bátoritotta e szerelem diskrét megnyilatkozásait. Miből állt tulajdonképen ez az érzelem? Kétségkivül erős hiuságból.

Hiszen csak természetes volt, hogy a pedagógus naiv lelke, a ki küzdelemteljes ifjuságát az iskolák tantermeiben vonszolta végig, most, mikor az előkelő világba bejutott, lángoló szenvedélyre gerjedjen a nő iránt, a ki mindeneknek szemében és elvitázhatatlan joggal megtestesitette magában a szépséget, a fényüzést, az arisztokrácziát.

Bizonyára nem kevés kárpótlást kapott már fiatal éveinek nyomoruságaiért és megaláztatásaiért. Hirnevének tetőpontján áll. Az asszonyok lelkesedtek érte. Felolvasásairól, melyekben a szerelem elvitatni igyekezett őt a bölcsészettől, esemény gyanánt irtak az ujságok. A szinházak az ő alakjában mutatták be az „A hol unatkoznak“ Bellac-ját. De mit törődött ő most a siker mind e hühójával? Csak oda, arra az üres helyre volt szeme, a melyet annak tartottak fenn, a ki nem jött el.

Szomoruan hangzott el ajkairól a szó: „Hölgyeim . . .“ a mikor hirtelen mozgás támadt. A herczegné belépett. A küszöbön megállt egy pillanatra, tekintetével kereste helyét a sokaságban. Magas alakjával, finoman metszett, kissé ivezett orra alatt mosolygós szájával, széles karimáju kalapján harczias struczcsótárjával olyhá tünt föl a tanár elbüvölt szemeinek, mint a III. Henrik korabeli Fronde egy nagy uri dámája. A közönség félrevonult utjából. Leülhetett és a felolvasás elkezdődött.

Elragadtatás kisért minden mondatot. Marron önmagát multa fölül ékesszólásban, finom szellemességben, ügyes mérséklettel lángoló lirizmusban. A teremben zugott a lelkesedés zaja. A keztyük repedeztek a tapsviharban. Az aranyirónok lázasan futottak a zsebjegyzőkönyvek lapjain. Mindenünnen hangzottak a kiáltások: „Pompás!... Nagyszerü! . . . Gyönyörü! . . . Csodás! . . .“ És az asszonyok sápadoztak, szinte ájuldoztak a magasztos élvezettől.

A herczegné érzéketlen maradt e tulhajtások, ez őrült snobizmus iránt, figyelmesen hallgatott, egy-egy futó mosolylyal helyeselt s alig észrevehető fejbólintásokkal fogadta az eszményi szonetteket, melyeket a felolvasó hozzá intézett. Az utolsó falrengető bravók elhangzása után, Marron egy szolgával magához kérette a fiatal asszonyt, a kit kocsijához óhajtott kiserni, hogy elkerültesse a tolongást. A herczegné hozzásietett, mosolyogva nyujtotta kezét.

— Elragadó — mondotta — igazán elragadó volt ma este.

A tanár zavartan hebegte:

— Igen boldog vagyok!

Azután, mikor a kocsiajtót kinyitotta — az nas diskrécioból előre fölugrott a bakra — megkérdezte:

— Hát nem lesz szabad látnom, csakis . . . . pénteken . . . a fogadó napján?

A fiatal asszony kissé elpirult és némi remegéssel a hangjában, gyorsan ejtette:

— Holnap, öt órakor, nálam . . .

*

Dobogó szivvel, sugárzó arczczal, Marron csak pár pillanatig várt a kis szalonban, a hová bevezették. Egy ajtófüggöny félrelebbent s ujra visszaesett helyére. A herczegné előtte állt. A tanár áhitattal csókolta meg az odanyujtott kezecskét és miután egymással szemben elhelyezkedtek, rögtön megkezdte a támadást:

— Mennyire hálas vagyok önnek. Ha tudná, mennyit szenvedtem olykor pénteken, a fogadónapjain. Nem közelithettem önhöz! Látnom kellett körülvéve közönyösökkel, hizelgőkkel, egy sereg emberrel; elegáns emberekkel, kétségkivül, de oly felületesekkel, oly kevéssé arra termettekkel, hogy megérthessék az önéhez hasonló lelket! . . .

Hosszasan beszélt igy, lassankint suttogásba átmenő hangon. A herczegné a zsölléje kartámjára könyökölt, lesütött szemekkel, tekintetét a szőnyeg egyik arabeszkjére szegezve. Pillanatnyi csend beálltakor aztán fölemelte a fejét és egészen epedő hangon igy szólt:

— Hangosabban beszéljen, kedves barátom. Nem hallom, a mit mond.

Marron nem tarthatott vissza egy meglepett, szinte boszus mozdulatot.

— Vajjon a herczegné nagyot hall kissé? — gondolta. — Nem, én beszéltem nagyon is halkan, könnyen megeshetett, hogy nem értett meg.

És megkoczkáztatta az inditványt:

— Talán közelebb ülhetnék?

— Szükségtelen — felelte élénken a fiatal asszony. — Csak kissé hangosabban szóljon és jól meghallgatom majd.

— De legalább egészen egyedül vagyunk-e?

— Láthatja, kedves barátom.

Nagyon bájosan tudta a tanárt „kedves barátom“-nak nevezni, olyan hangon, mely közelebb hozta őket egymáshoz, mintha már régen megpecsételték volna a meghittség szerződését.

Megnyugtatva, Marron fölemelte a hangját és elmesélte egész életét, szerény származását, a tanulmányait, a beesvágyait. Föllelkesült s a hallgatója elérzékenyült, szép szemei mintha megnedvesedtek volna.

A tanár áttért a szerelmére s ekkor önkéntelenül eltompult a hangja, fokonkint lejebb szállt a gyönás suttogásáig; annyira meghatódott, hogy a herczegné egy mozdulattal félbeszakitotta, csaknem könyörögve mondta ismét:

— Hangosabban, kedves barátom, hangosabban! Egy szavat sem értem többé.

Marron habozott egy perczig.

— Semmi kétség — szólt magában — csakugyan nagyot hall és én elég gyöngédtelen vagyok megérttetni vele, hogy észrevettem. Rajta hát!

És csengő hangon mondta:

— Nos igen, igaza van. Az én szerelmem nem azok közé tartozik, melyekről halkan, lesütött szemekkel, piruló arczczal kell beszélni. Eléggé megnemesitette szivemet, hogy ország-világ előtt nyiltan hirdessem, ha feljogosit az, a kinek szentelem! Mert ez a szerelem az én büszkeségem, az én örömöm! Tegnap a szerelem megváltó erejéről beszéltem önnek. Nem tudtam-e, hogy az én megváltóm eljön meghallgatni alázatos szavaimat? És nem tartoztam-e neki dicsénekkel, hálazsolozsmával az üdvözités müvéért, melyet mosolyával és tekintetének ellenállhatatlan varázsával vitt véghez? . . . Ki voltam én még tegnap? . . .

A szó torkán akadt a tanárnak. Az ajtófüggöny lassan félre lebbent és a herczeg a szalonba lépett. Marron hirtelen föllállt. De a herczeg mosolyogva intett neki, taglejtése ezt mondta:

— Ne zavartassa magát, folytassa.

És csendesen, lábujjhegyen közeledett egy zsöllehez, lebocsátkozott rea, a lábait egymásra rakta, a két kezét összetette s fejét a jobb vállára hajtva, félig behunyt szemekkel, várt.

Marron zavartan állt, hátat a kandallóhoz támasztotta, váltakozva nézte a fiatal asszonyt és férjét.

— Arról beszélgettünk . . . szólalt meg végre . . .

— A tanár ur kifejtette előttem eszméit a szerelem megváltó erejéről — vágott szavába a herczegné.

A herczeg barátságosan dorgáló pillantást vetett nejére, mutató ujját ajkaira tette, hosszu „csitt!“-et sziszegett. Azután udvariasan forditva fejét Marron felé, ejtette:

— Nagyon kérem, folytassa . . .

— De uram . . . igazán . . . biztositom . . .

— Semmi mentség! Folytassa . . . Hallgatjuk . . .

Marron ugy érezte, mintha a nevetségesség áradata zudulna reá a padmalyról. És mégis nem hátrálhatott. Ha megtagadja a herczeg kivánságát, nyiltan kompromittálja a herczegnét és megkoczkáztatja a rögtöni kiutasitást. Meg kellett hát magát adnia.

— Istenem — szólt — minthogy kivánják . . . legyen . . .

És mialatt a fiatal asszony, hogy vonásait a két férfi előtt elrejtse, a kandalló tüzét igazitgatta, a tanár folytatta ott, a hol elhagyta.

— Ki voltam én még tegnap? Senki! A senkivél is kevesebb! Egy ismeretlen, a ki a városok zajában és sokaságában vetődtem ide s tova, egy szegény teremtés, a kit e század összes kártékony törekvései és vágyai emésztettek, egy . . . föllázadt, keserüséggel telt szivvel . . . kevélységtől duzzadó agygyal . . . egy szerencsétlen, a kit ide-oda vetettek az ellentétes áramok és a kit a modern áradat, ugy látszott, nem ragadhat csak a bünbe vagy a kétségbeesésbe! . . .

A herczeg halkan és komolyan tapsolt, mint a kit elragadtak a szép képek és a hatalmas hasonlatok.

— Igen, a senkinél is kevesebb voltam! — beszélt tovább az értekező. — És ki mentett ki a semmiség ez örvényéből? Ki sugallt nekem erélyes és nemes elhatározásokat? Ki adta meg lelkiismeretemnek a békét? Ki teremtett belém bátor és büszke lelket? Oh, az égnek egy kiválasztott lénye! Herczegné? Nem! Uralkodó herczegné? De hogy is! Egy királyné! Vagy nem királyné-e minden nő, mikor egy férfi szive, ez a határtalan királyság, lábainál fekszik?

— Bravo, bravisszimo! — kiáltott föl a herczeg. És látva, hogy Marron siet elbucsuzni:

— Tanár ur — mondta neki — nincs időm elmenni az egyetemre, hogy önt meghallgassam, és szavamra, őszintén sajnálom. A választások a klubomban ez idő szerint nagyon is elfoglalnak. De ha olyan szives lesz és ezentul is megtisztel látogatásaival, ezzel, legyen meggyőződve, mindenkor nagy és igaz élvezetet szerez nekünk.

között kivált *Bársony* István egy novellája, azután *Szabolcska* Mihály két költeménye és *Berzeviczy* Albert olaszországi utleirása.

A Kisfaludy-társaság közüléséről szóló részletes tudósitásunkat a következőkben adjuk:

A közülés.

Az elnöki emelvényen pontban 10 órakor *Szász* Károly, *Beöthy* Zsolt és *Vargha* Gyula foglaltak helyet. Két oldalt: *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Berzeviczy* Albert, *Gyulai* Pál, *Tóth* Lőrincz, *Szalay* Imre min. tanácsos, gróf *Festetich* Andor, a nemzeti szinház igazgatója, *Vécsey* Tamás egyetemi tanár, *Hegedüs* István, *Bartók* Lajos, *Lévay* József, *Herczeg* Ferencz, *Szüry* Dénes, *Berczik* Árpád, *Rákosi* Jenő, *Rákosi* Viktor, *Szily* Kálmán, *Benedek* Elek, *Keleti* Gusztáv, *Alexander* Bernát, *Ágai* Adolf, *Somló* Sándor, *Radó* Antal, *Vértesy* Arnold, *Kozma* Andor, *Szabolcska* Mihály, *Bársony* István, *Jakab* Ödön, *Jánossy* Gusztáv, *Erődy* Béla stb.

A nagygyülést Szász Károly nyitotta meg a következő beszéddel:

Az elnöki beszéd.

Tisztelt társaság!

Nem saját kivánságom, sem elnöki megbizás, hanem egy váratlanul bekövetkezett sajnos eset ültetett engem az elnöki székbe s kötelezett szólásra. *Gyulai* Pál, a *Kisfaludy-társaságnak* 1860 óta rendes tagja, majd másodelnöke s 1879, tehát 21 év óta, hét választási cziklusou, mindig egyhangulag megválasztott elnöke, a mult évi szeptemberi ülés után elnökségéről lemondott, bár a társaság október hava elején tartott rendkivüli ülése kifejezve sajnálatát váratlan lemondása s ahhoz változatlan ragaszkodása fölött, nagyszámu küldöttséggel menve lakására, meleg érzéssel fejezte ki sajnálatát lemondása fölött.

Én az 1883. évi közgyülés után választtattam másodelnökké s igy tizenhét évig ültem mellette s óhajtottam volna vele együtt lépni vissza. De szervezetünk alapszabályai az elnök távolléte, vagy akadályoztatása esetén a másodelnököt kötelezik az elnök helyettesitésére, uj elnök választása pedig a februári nagygyülés utáni napokra lévén kitüzve, kötelességérzetem e székhez szegzett, s igy az alapszabályokhoz tartva magamat, helyettes elnöki utolsó kötelességemet ime ma teljesitem, már akkor kijelentvén, hogy sem elnöki, sem másodelnöki tisztre tovább nem számitok s azt semmi esetre el nem fogadhatnám. Elhatározásom ma is fentartva, csak a jelen ülés egyszerü megnyitására kellene szoritkoznom. De nem tehetem, hogy e rám nézve ily válságos pillanatban a Kisfaludy-társaság multjára és jövőjére egy bucsupillantást ne vessek.

Kisfaludy Károly 1830. november 21-én halt meg, mikor barátai épen hirül hozták, hogy a Pozsonyban megalakult m. tud. akadémia őt a nyelvtudományi osztályba első rendes taggá választotta. Helyét nem foglalhatta el, első halottja volt az akadémiának. Barátai, tizen, köztük *Vörösmarty, Bajza, Toldy* (akkor még Schedel), *Bártfai*, elhatározták emlékét köszoborral s összes munkáinak kiadásával örökiteni meg s e czélból országszerte gyüjtést rendeztek. A begyült adományokból nemcsak a két czél valósittatott: szobra elkészült s munkái megjelentek, de még tekintélyes összeg is maradt fenn. S barátait és tisztelőit, irótársait ez nevének örökitésére s irodalmi munkásságának folytatására, a nevéről nevezendő Kisfaludy-társaság alapitására ösztönözte.

1837-ben megalakult a társaság s elnökéül *Fáy* Andrást, jegyzőjéül *Tóth* Lőrinczet választotta, tagjai sorában pedig az alapitók egy része mellett *Czuczor*, gróf *Dessewffy* Aurél, báró *Jósika* Miklós, *Kovács* Pál, *Kölcsey*, *Péczeli* József, *Szenvey* József, *Szontágh* Gusztáv neveit találjuk, kikhez a következő években uj választások utján *Csató* Pál, báró *Eötvös* József, *Szalay* László, *Székács* József, majd *Erdélyi* János, *Gaal* József, *Garay* János, *Hunfalvy* Pál, *Kis* János, *Kisfaludy* János, *Lukács* Móricz, *Nagy* Ignácz, *Vachott* Sándor, *Vajda* Péter, meg ismét *Sárosi* Gyula, *Tompa* Mihály és végre *Arany* János, előbb az *Elveszett alkotmány*, majd a *Toldi* koszorus költője diszitette a tagok koszoruját. A forradalom előtti korszak szépirodalmi jeleseinek teljes koszoruja volt ez, *Petőfin* kivül, a ki megválasztását maga ellenezte és utasitotta vissza.

Az alig megalakult társaság egyszerre hozzá kezdett a komoly munkához. Széptudományi és költői pályázatokat tüzött ki minden évben s a még ekkor fejlődésben levő szépirodalom irányában elég szigoru itéleteivel birálta meg és jutalmazta a pályázókat, kik közt a széptani prózai irók közül *Tarczy* Lajost s a költők közül kétszer egymásután *Pap* Endrét találjuk. Majd *Nagy* Imrét, kit koszoruja már csak koporsójában talált s *Szilágyi* Istvánt, a debreczeni főiskola akkor végzett növendékeit, ez utóbbit még többször ismételten is. Aztán *Gondol* Dánielt, ismételten is, dr. *Müller* Godofrédet, széptani dolgozataikkal, *Vajda* Pétert, *Gaal* Józsefet, *Tárkányi* Bélát s *Lauka* Gusztávot *Körénekével*, *Arany* Jánost már emlitett két remekével s *Garay* Jánost *Frangepán Kristóf*-jával.

Havi rendes nyilvános üléseket nem tartottak, de a tagok szorgalmasan dolgoztak s eredeti munkáikat és a forditottakat az évkönyvekben adták közre. *Szépirodalmi Szemle* czim alatt, *Erdélyi* János szerkesztésével folyóiratot inditottak meg; *Nagy* Ignácz szerkesztésével *Külföldi Regénytár*, *Toldi* szerkesztésében *Nemzeti Könyvtár* indult meg, s a magyar népdalok és népmesék gyüjtését *Erdélyi* gondos szerkesztésében három kötetben adták ki, mig a tagok egyes széptani munkái s különösen görög és latin klasszikusainak hasonló nemü forditásai a társaság évkönyveiben jelentek meg.

Ez volt a *Kisfaludy-társaság* életének első szaka. A 30-as és 40-es évek, e minden irányban fellendülő hazafias, ugy politikai, mint irodalmi előhaladás és erősbülés korszakát a 48-as szabadságharcz félbeszakitotta s a 49-iki fegyverletétel s arra következett ostromállapot hosszabb időre felfüggesztette a társaság munkásságát. E szünet tizenegy évig tartott s csak 1860. végén ébredt fel álmából a társaság arra, hogy soraiból *Bajza, Bártfay, Garay, Nagy* Ignácz, *Péczeli, Szontagh, Vörösmarty* s még kettő halva, — kettő: *Jósika* és *Pulszky* távol, számüzetésben, *Vachott* Sándor itthon a hazában, de élőhalottul — s igy e tizenegy siralmas év a társaság egyharmadát s köztük mennyi jelesét elsodorta!

A szónok ezután a Kisfaludy-társaság történetének ujabb korszakát vázolja, majd a következőleg folytatja:

1860 óta nemcsak társaságunk, de összes irodalmunk, különösen napi sajtónk hirlapirodalma s nagy mértékben fejlődő festőmüvészetünk is nagy változásokon ment át; különösen ez a két utóbbi. Mig tudományos irodalmunk kétségkivül örvendetes haladást mutat s már a külföld szinvonalával versenyez, hirlapirodalmunk s részben egész szépirodalmunk tömegileg s ivszámra, ugyszintén festészetünk is óriási gazdagodást mutat, nagy részben — az elmult idők elősorolt munkásságával összehasonlitva — oly irányt kezd felvenni, a mely több aggodalomra, mind megnyugtató örömre ad okot.

Nem akarok Horácznak «laudator temporis acti» gunyszava s itélete alá esni, azonban egyetlen egy szóba akarom foglalni a festészet s a szépirodalom ez aggasztó tévedéseit — ez a *szeczesszió-irány*.

Festőmüvészeinkről, a kik nem tartoznak a mi társaságunk megitélése alá, csak azért merek emlitést tenni, mert ugy tetszik nekem, hogy szépirodalmunk s kivált hirlapjaink egyrésze is attól kezdi venni az irányát s kölcsönözni szellemét, modorát — általánosan szólva — téves betegességét.

Hirlapiróink nagy része csak kenyérkereső munkássá vált és sokan, ha valamely politikai, vagy más irányt magukévá tettek s azzal magasra törekszenek, jobb kereset reményében könnyen megváltoztatják az egy darabig követett irányukat s más irányba csapnak át.

De a szorosan vett szépirodalomban, sőt a lirában is sok jelét látjuk a szeczesszió nyomainak s nem ritkán annak századvégi teljes irányát.

Kisfaludy-társaságunk s ennek sem fölolvasásai, sem kiadásai körében föltünő nyomait nem látjuk a müvészetben és irodalomban már elharapódzó szeczessziónak, Vajha társaságunk ma is hatvan éves pályájának szellemében s nyomain maradna. S ezt reméljük is; mert ez a szeczesszió csak járvány, a mely — mint a kolera — dühöng egy ideig, de aztán elmulik s többé vissza nem tér, mert a közvélemény is elfordul tőle s az izlés ezt megtámadja s meg is fogja vetni. Kivánom azért, hogy e már majdnem hetven éves társaság ne csak első (12 éves) szakaszának alapján, de negyven év előtti megujulása korának is eddig vert nyomdokain maradjon s irodalmunkat, ha uj nyomokon is, de eddigi szellemében s irányában tartsa meg!

S ezt nemcsak óhajtom, de remélem is; mert társaságunk mai tagjai során, ha végig tekintek, annyi derék, szép tehetségü és komoly irányu irót s az irántunk érdeklődő s munkásságunkat pártoló közönséget is, az érdeklődő s ezután fejlődendő ifjuságot s annyi közénk vágyó fiatal tehetséget látok ma is, itt is, hogy azzal az erős hittel hagyom el helyemet s adom jövendő elnökeinknek, elnök utódainknak át, hogy társaságunk alapitói és alkotói: Vörösmarty, Bajza, Toldy Ferencz, Eötvös József, Kemény Zsigmond, Arany János s hozzájok méltó kartársaik szellemében s lelkiismeretes buzgóságukkal és sikereikkel fogják társaságunkat gazdagitani, kormányozni s szellemük irányában föntartani.

S ezzel, e széktől végkép bucsut véve, a mai gyülést megnyitom. (Éljenzés.)

A titkári jelentés.

Következett a titkári jelentés, melyben *Beöthy* Zsolt főtitkár beszámolt az elmult év eseményeiről. Először is a társaság elnökének, *Gyulai* Pálnak a távozásáról emlékezik meg mély sajnálkozással. Azután a társaságot ért veszteségekről számol be. A halál három társat ragadott el ez évben. Elsőben *Bartalus* Istvánt, a magyar zene-esztetikának és történetének régi érdemes munkását. Majd *Patterson* Arthurt, ki a nagy Anglia fiának született, de testvérül közénk kivánkozott s magyar földben talált pihenő ágyat. Végül *Péterfy* Jenőt, munkabiró férfikorának java erejében. Egész életén át vivódott a tragikum nehéz kérdésével és gyászos sorsa az ő felfogása szerinti tragikum, az élet közönséges viszonyai között meg nem állható kiválóság vége. Sokat vesztett benne a magyar néptudomány, s a társaság azonnal intézkedett, hogy dolgozatai, melyek irodalmunknak elsőrangu diszei, összegyüjtessenek s a társaság kiadásában közrebocsáttassanak.

Az irodalmi életben, a közönség irodalmi tájékoztatásában és foglalkoztatásában a kiadványokon kivül felolvasásokkal is kivette részét a társaság kilencz havi ülésének mindig nagyszámu közönsége előtt.

A két megüresedett tagsági helyre a jelen közülésen *Benedek* Eleket és *Riedl* Frigyest választották meg, az első népköltészetünk régi és buzgó gyüjtője, elbeszélő irodalmunknak derék mivelője; a másik költészetünk és müvészetünk termékeiben keresi, kutatja, magyarázza nemzetünk lelkét.

Köszönetet mond azoknak, kik ez évben adományokkal gyarapitották a társaság alaptőkéjét. Huszonegyedszer emlékezik meg a közöttük a pesti hazai első takarékpénztár-egyesületről, mely ez idén ujból 200 frttal gyarapitotta alapitványát.

A nemzeti és irodalmi kegyeletnek, mely ezeket az adományokat is sugalta, szives örömmel vett részt a társaság minden megnyilatkozásán, minden ünnepén. Julius utolsó napjaiban a *Petőfi* erdélyi sirján és budapesti szobra előtt tartott ünnepeken megjelent áldozni a szentelt siron, mely a nagy csillaghullás napjaiban meteorunkat keblébe rejtette. Ugyancsak Petőfi-ünnepélyen vett részt a társaság október 29-én Eperjesen, majd Nagy-Szalontán Petőfi dicsősége osztályos társának, a magyar epika örök mesterének szentelt kegyeletes ünnepen, a tőle megénekelt Csonka-toronyban emléktárul berendezett Arany-szoba megnyitásán. Ott volt Nyiregyházán, *Bessenyei* György szép szobrának a leleplezésén, — koszorut vitt egykori tagjának, a magyar táblabiróvilág eleven mesemondójának: *Pálfy* Albertnek gyulai szülőházára, melyet a város május 28-án emléktáblával jelölt meg. Koszorut küldött október 6-án az aradi gyászmezőre is, a költőnek azzal a fohászával, hogy a vértanuk porából «a honnak üdv fakad.» Bejelentette végül a főtitkár, hogy készül a társaság annak a napnak megülésére is, mely ez év novemberében századost fordulóját hozza *Vörösmarty* születésének.

A többi felolvasás.

Az élénk tetszéssel fogadott jelentés után *Hegedüs* István olvasta fel *Achilleon* czim alatt a királyné korfui kastélyáról irott elégiáját. A szép költeményből itt adunk két strófát:

> Regél neked itten a kert, meg a csarnok,
> Regél neked, óh de mi búsan!
> Szivszaggató gyászt hirdetnek e hangok
> Zokogva vigasztalan búban.
> Halld búgni e bú halk, lassu beszédét,
> Értelme mi mély, igazán ha megérted;
> Ezt hirdeti létünk végzeteként:
> „Rövid éltü e földi világban a szép.“
>
> Nem hallod a kertben Achill'nek az ajkán?
> — A szobra föléled előtted —
> Nem dermed a köny meg a Heine arczán,
> A magános, utolsó könycsepp?
> Nem támad előtted létre a festvény,
> Achilles tombol a Hektor elestén...
> Nem hirdeti kő, nem hirdeti kép:
> „Rövid éltü e földi világban a szép“..

A felolvasót zajosan megéljenezték.

Ezután *Berzeviczy* Albert tartotta meg székfoglalóját ezen a czimen: *A Sirének hazájában.*

A felolvasó a sorrentói félsziget környékére vezet, a melynek kiemelkedő sziklái alatt tanyáztak — a monda szerint — a halandókra büvös hatalmat gyakorló sirének. Elmondja a titkos vonzerővel birt nők mithológiáját, a mely ezt a vidéket a hitrege klasszikus talajává avatta. Átvezet azután Capri szigetére, mely hajdan vérszomjas Tiberius császár tartózkodási helye volt. A császári palota romjai rég hallgatagok, de annál beszédesebb a monda. Maga a sziget, messziről tekintve, olyan mint egy álomkép, s ha már ott vagyunk, s köves utait járjuk, akkor sem hagy el az álomlátás. Mindenfelől körülzsongja a tenger hulláma, s mély azurkék fölötte a menybolt. Azután a barlangjai. Mindenik más szinben pompázik. Az egyik fehér, a másik kék, a harmadik, sárga. Majd felmegyünk a Salto di Tiberiora, a honnét beláthatni az egész szigetet. Leirja azután Amalfiban és Salernoban nyert benyomásait, oly elragadó szépen, hogy szinte magunk előtt látjuk a tájat, érezzük a nap hevét, s átélvezzük a föld egyik legszebb pontjának egész gyönyörüségét.

Berzeviczy felolvasását perczekig tartó tapssal fogadta a közönség. *Szász* Károly pedig odalépett hozzá s átnyujtotta neki néhány meleg szó kiséretében a társaság tagsági oklevelét, melyért *Berzeviczy* szép szavakban mondott köszönetet.

Kozma Andor olvasta fel ezután *Katonák* czimü hangulatos versét, a melyben visszasirja a fiatal katona derült, gondtalan életét. Ennek is szép sikere volt.

Bársony István *Nyilik a rózsabimbó* czimü elbeszélését is megérdemelt nagy tetszéssel fogadta a közönség. A szerző ebben nem a természet szépségeit festi, melyeknek tolmácsolásában eddig mindenkor nagy sikerei voltak, hanem néhány ember lelki tusáját tárja föl megkapó erővel s nagy jellemző tehetséggel.

Utolsónak maradt *Szabolcska* Mihály. Két költeményét olvasta fel s mind a kettő a maga közvetetlen, bájos egyszerüségében hatott. Különösen tetszett *A Tiszánál* czimü, melynek két strófáját ide igtatjuk:

> Virág se nyit már ugy a partodon
> A vadvirág, ej, haj! mint egykoron,
> De minek is, ha nincs, a ki letépje
> Egy kurtaruhás kis lány kebelére!
>
> A szederindák ott a fák alatt
> Több levelet tán nem is hajtanak.
> Kinek, minek — gondolják — levelezni,
> Ha rajtuk tul nincs már kit megölelni?

A pályázatok.

A tárgysorozat ezzel kimerült, s még csak *Vargha* Gyula másodtitkár tett jelentést a lejárt pályázatok eredményéről. Bulyovszky Lillának költői elbeszéléser kitüzött diját a biráló-bizottság — mint már emlitettük — *Egy királyleány története* czimü költeménynek itélte oda. A pályanyertes költemény szerzője — mint a jeligés levélből kitünt — *Somló* Sándor. Dicséretet érdemelnek: *A rózsák a hóban* és *A verebek* czimü költői beszélyek.

A Somogyi jutalmat tndvalevően a *Balassa Bálint életrajza* czimü dolgozat nyerte el. Felbontatván a jeligés levél, abból *Schleiminger* Bella kisasszony neve tünt ki. Schleiminger Bella ez ideig *Sárossy* Bella néven szerepelt az irodalomban, s forditásain kivül finom női lélekre valló tárczái és humoros elbeszélései keltettek figyelmet. *Balassa* Bálint szépen megirt életrajza első kisérlete ezen a téren, s fényes sikerét gyöngéd jelkülettel párosult jeles irói tehetségének köszöni.

Még az uj pályatételeket hirdette ki a másodtitkár, mire *Szász* Károly néhány szóval berekesztette a nagygyülést.

*

A Bulyovszky-pályázatról szóló jelentés két müvet dicsérettel tüntetett ki és pedig *Martos* Ferencz «Rózsák a hóban» és *Szentesi* Gyula «A verebek» czimü költeményét.

A banket.

A nagygyülés után a tagok s számos vendég lakomára gyültek az István főherczeg szállodában. Az ünnepi felköszöntőt *Hegedüs* István mondotta, kezében a Gyulai serleggel, *Vajda* Péter emlékezetét dicsőitve. Felköszöntője igy hangzott:

«A régi római, mielőtt ünnepi lakomához ült, áhitattal áldozott a ház «Lárjai» nak, kik az ősökből — Petőfivel szólván — «a dicsőség sugármezébe öltözködtenek».

Áldozzunk mi is a mult emlékének. Tegnap mult ötvennégy éve, hogy egy férfi lelke szállt az Örök Biró elé. Egy férfiué, kiben Petőfi a függetlenség bajnokát siratá és kiben a természet veszité el leghivebb dalnokát. Bünpörben hozandó itélet alatt állott, mert tanszékéről mondott beszédei miatt üldözőbe vették. Közel két évig védte meg a szabad közszellem, mert akkor még rab volt a szó, de szabad a közszellem, mig ma szomoru tünetei vannak azon hajlamnak, hogy szivekben és fölfogásban állitjuk föl azon láthatatlan, de ép azért nehezebben lerontható válaszfalakat, melyek a nemzet fiait elválasztják egymástól, holott ma a szó teljesen szabad. A halál megadta a felmentő itéletet és istenéhez tért, ki maga a szeretet és igazság, ki a természetben revelálta magát az ő rajongó eszményi sóvárgástól áthatott szivében. A természet a maga kimerithetetlen mélységével költözött e szivbe. Bakony szelleme, a mezők tündérei, a folyók sellői, a csillagok bübájos lényei egy csodás nagy világot: az emberi szellemben tükröződő fenséges világrendet alkották, kikkel meghitten beszél, kikbe átömlik valója, és ez által századok emlékeitől benépesitett lelke egybeolvadt az alaktalanságában is egységes, némaságában is beszédes, viharaiban is igazságos *Zattal*, mint ő nevezi. Általa gazdag, kibeszélhetetlen kincsek birtokosa. Érintkezik a XIX. század harminczas éveiben diadalmas romantika világnézetével, mely forradalmi hévvel törte szét a hamis klassziczizmus élettelen formáit. A szivekben indult meg a nagy forradalmi átalakulás. A szép helyébe az igazság lép, a forma helyébe a lényeg, az egyetemes ember helyébe a nemzet, a hagyományok helyébe az *egyén*, a maga hihetetlen gazdagságával. De ép van a mi romantikanknak sajátos vonása. Mig a *franczia romantika* bizonyos vallási visszahatást jelent, hiszen Brunetiére a XIX. század irodalmi áramlatairól irván, Chateaubriand és Hugó Viktor irányát épen a vallásos hangulat ujjászületésére viszi vissza; mig a *német romantika* a középkor Niebelung kincsét fedezi föl az egyéni hangulatban és Heinenak a romantikus iskoláról irott szép müvében a fenyvesek mozdulnak meg, hogy a régi gothika oszlopainak és tornyainak, mély jelentőségét jelképezzék és a szerelem istenitése vált a költők előjogává: nálunk a mély bölcselmi müveltségü *Vajda*, és *Erdélyi* pompás jellemzése szerint «a bölcsészet királyi palástjával fedezte el az élet nyomoruságát, a mező szellemének szemére hányja, hogy nem osztja egyformán áldásait szegénynek és gazdagnak; elpanaszolja a Bakonynak a szegénynek megvettetését a nagyoktól, mondván: «Mint huz bennünket az ág is, ugy, hogyha a reménynek kellene istennek lenni, nekünk nem volna istenünk». Annak a Bakonynak mondja ezt el, kit kedvesének vall, ki «virágos kerteket tart számára, csalogányokkal hangversenyeztet s menydörgésekkel orgonáztat». Ő a természetet alkotó világszellem előtt hódol és tőle kérdi az isten lényegét és válaszul kapja, hogy az istent keresni kell a természetben és életben, mert az isten szeretet és igazság. Ezt kutatja, mint természettudós, ennek lelke ihleti ajkát, mint szónokét, ettől nyeri fölavatását, mint költő: «dalolni a hazáról a hazafiaknak». «Fölharsogni a reményt, hogy van hazám és lesz hazám, szilárd, mint a föld tengelye és szép, mint a dalok legékesitettebb dala». Szövetkezik a csalogánynyal, hogy ez énekeljen neki édes, mélabus éneket, ő viszont, ha az belefáradt, a dalba önt egy szebb hazát: tél nélkülit, zivatartalant. De zivatartalan haza álom az ő szivében. A zivatarok villáma már czikázott a levegőben, mert a mint költőnk sirköve hirdeti: «az igazságtalanság villámot hord kebelében».

Vajkoontala az ő muzsája, ki a páriába, a népbe szerelmes. Ez volt a kornak fenséges hangulata. Mig az *Éj fiában* a jobbágyfiu a jobbágyság sorsa miatt lázong, *Attila halálában* Daghur Attila lelkét reformoknak akarja megnyerni, hogy a kimerült nyugati népek helyébe kelet népe lépjen, a maga őserejével, de a nyugati kultura szellemében aczéllá edzve.

Dicsőség illeti meg e romantikát, mely *Kisfaludynktól, Vörösmartyn, Vajdán, Petőfin* át oly hihetetlen mértékben gazdag örökségkép szállt reánk. *Vajda* mondá: «Egy nemzet jött e hazába és nem egy nemzet tölti be e hazát.»

Vajjon ma egy nemzet tölti be a hazát? Óh még ma sem! Sokat kell még tennünk, hogy ez töltse be annak minden zugát, de még inkább annak kultusza töltsön be minden szivet; mert e nemzetnek egységesnek kell lenni, társadalmi, felekezeti korlátok nélkül. Dolgoznunk kell, hogy ez legyen.

Vajda *Kisfaludy* Sándor ünnepén egy költeményt ir, melyben kijelenti, hogy nemzetre van szükség, mely lelkesül a költők dalán.

> „S lelkesedése szerint *cselekedni* fog, a hogy elébe
> Dallák dalnokai s köztük a Kisfaludy.“

Költők, halljátok! Vezérlő igéket zengjen ajkatok és a nemzet *cselekedjék* e szellemben. A cselekvés kora ma van. Az ő emléke nagyjaink sorában legyen azért áldott!

A szép emlékbeszéd után egy sereg felköszöntőt mondtak a tagok egymásra.

UJDONSÁGOK.

— febr. 12.

— **Személyi hirek.** *Ferencz Szalvátor* főherczeg és neje *Mária Valéria* főherczegnő Bécsből Walseebe utaztak. — *Róbert* pármai herczeg Schwarzauból Bécsbe érkezett. — *Milvela* sanmarcoi herczegnő Párisból Bécsbe érkezett. — *Mária Immaculata Raineria* főherczegnő Bécsben meglátogatta az udvari könytárat.

—

A resiczai sztrájk.

— Kiküldött tudósitónk távirata. —

Resicza, febr. 11.

A mai vasárnap is csöndben és nyugalomban mult el. A sztrájkolók a legpéldásabb viselkedést tanusitják, nem zavarják a rendet. Igaz, hogy a hatóság is a legszélesebbkörü intézkedéseket teszi, mert ma reggel egy ujabb csapat lovas csendőr érkezett, ugy hogy a kis bányaváros most valósággal ostromállapotban van.

Fialka krassó-szörénymegyei alispán, a ki szombaton este érkezett meg, hétfő estig marad Resiczán, hogy tanuja legyen a történendőknek.

Attól tartanak ugyanis, hogy a hétfő reggel kritikus lesz és hogy a sztrájkolókhoz akkor csatlakozni fognak olyanok is, a kik eddig még dolgoztak. És tartanak attól is, hogy excesszusok történhetnének, a mennyiben hire jár, hogy a sztrájkoló munkások meg akarják támadni azokat a társaikat, a kik munkába mennek.

Tóth főmérnök, a hidépitési osztály vezetője, érintkezésbe lépett sztrájkoló munkásaival és rá tudta azokat venni, hogy hagyjanak föl a sztrájkkal és a munkát vegyék ismét föl. A munkásoknak egy nagy része erre hajlandónak nyilatkozott, de kifejezték aggodalmukat, hogy a sztrájkolók boszut fognak állani rajtuk.

A hidépitési munkásoknak egy négy tagu küldöttsége vasárnap délelőtt fölkereste *Gartner* főszolgabirót és előadta, hogy ők elmennének megint munkába, ha nem tartanának attól, hogy a sztrájkolók részéről bántódásuk lesz. A főszolgabiró azonban kijelentette, hogy a hatóság tudni fogja a kötelességét és legerélyesebben meg fogja védeni azokat, a kik dolgozni akarnak. Igy tehát meglehet, hogy a hidépitési munkások egy része hétfőn reggel 6 órakor ismét munkába áll.

Csak az a kérdés, hogy viszont más munkások nem csatlakoznak-e még a sztrájkolókhoz.

A Berzava vizét, a mely az olvasztókat táplálja, állandóan szigoru csendőri felügyelet alatt tartják. Egy izben ugyanis a sztrájkolók kisérletet tettek, hogy a vizet elzárják, a mi mérhetetlen kárt akozhatott volna. Nehogy a kisérlet ismétlődjék, most éjjel-nappal ügyelnek a csendőrök a Berzava vizére.

Egyébként az olvasztó kemenczék munkásai nyugodtak és egyáltalában nem gondolnak sztrajkra. A tarsulatra nézve ez nagy szerencse, mert ha a kohók kialudnának, az ujból való befütés negyvenezer forintba kerülne.

Vasárnap délután a sztrájkoló munkások ujabb gyülést tartottak és ismét megbeszélték a helyzetet. Az öregebb munkások a tanácskozásban nem igen vettek részt. A kik pedig jelen voltak, egyértelmüleg kimondották, hogy folytatják a sztrájkot és addig nem is állanak munkába, mig az igazgatóság nem teljesiti követeléseiket. Az igazgatóságban pedig erre semmi hajlandóság se lévén, nagyon kérdéses, hogy a sztrajk mikor ér véget.

Ugy mondják, hogy a szénbányászok nem fognak csatlakozni a sztrájkolókhoz. Ámde a tény az, hogy az aninai bányászok közt már is erős mozgolódás észlelhető. És tény az is, hogy a bányászok folytonos összeköttetésben vannak a sztrájkoló morvaországi bányászokkal, a kik pedig arra buzditják a resiczai és aninai bányamunkásokat, hogy ők is sztrájkoljanak.

Ha ez bekövetkeznék, ugy a vállalat igazgatósága kénytelen lesz az egész üzemet beszüntetni a sztrájk idejére.

—

A külföldi bányászok sztrájkja.

— Az *Egyetértés* táviratai. —

Loeben, február 11.

A békéltető hivatal ma hozta meg döntését. Kimondta, hogy a fölszinti bányászok nyolcz órai munkaidejére és május 1-ének megünneplésére vonatkozólag nem határoz. A békéltető hivatal a napszámbér emelését a kért husz százalék helyett *tiz százalékban állapitotta meg*, mig a többi követelések közül, a bányatársaság némelyeknek teljesitését megigérte, másokat azonban más engedményekre való tekintettel visszautasitott. A vállalat hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a szakmánybérek fokozatos emelésével a vágók átlagos keresetét 4 koronára és a szállitó munkásokét 3 korona 20 fillérre emeli, a munkásvezetők azonban minimális bérek megállapitását követelték. Erre nézve a békéltető hivatal nem hozott határozatot. A feleknek nyolcz napi határidőt adtak annak a kijelentésére, hogy alávetik-e magukat a döntésnek.

Ma Seegrabenben munkásgyülések voltak, a melyeken arról tanácskoztak a munkások, hogy milyen álláspontot foglaljanak el a békéltető hivatal határozataival szemben.

Leoben, február 11.

A seegrabeni bányászgyülés kimondta, hogy *elfogadja a békéltető hivatal döntését*, de azért nem áll el a meg nem adott követelésektől. *A sztrájkot egyelőre abbahagyják* ugyan, de az eddig el nem ért követelésekért ezentul is minden lehető eszközzel fog küzdeni. A gyülés egyszersmind rokonszenvét fejezte ki a sztrájkoló csehországi, morvaországi és sziléziai bányamunkásoknak.

Troppau, február 11.

Morva-Ostrauban ma délelőtt munkásgyülés volt, a melyben körülbelül 15.000 munkás vett részt. A gyülés háromnegyed óra hosszat tartott és egész nyugodtan folyt le. A gyülés egyhangulag elhatározta, hogy a békéltető bizottságba kiküldött képviselőit utasitja, hogy *a bányatulajdonosokkal való tárgyalásokat hagyják abba* és csak akkor bocsátkozzanak ujabb tárgyalásba, ha a bányatulajdonosok komoly engedményeket tesznek.

Prága, febr. 11.

Ma délután körülbelül 700—800 nemzeti párti munkás tüntető sétát rendezett a Venczel-téren a sztrájkoló bányamunkások javára. Rendbontás nem fordult elő. A helyzet a csehországi sztrájk-területen általában nem változott. Rendzavarás sehol sem fordult elő.

—

— **Henrik porosz herczeg Bécsben.** *Henrik* porosz herczeg vasárnap délután 5 óra 50 perczkor Bécsbe érkezett. A pályaudvaron a diszszázadon kivül *Ferencz Ferdinánd, Ottó, Frigyes* és *Rainer* főherczegek porosz ezredeik egyenruhájában, *Lipót Ferdinánd* és *Lajos Viktor* főherczegek osztrák-magyar gyalogezredeik egyenruhájában és *Ferdinánd Károly* főherczeg a disz-századot állitó tiroli vadászezred egyenruhájában várták a herczeget. Azonkivül ott voltak: gróf *Eulenburg* német nagykövet a nagykövetség személyzetével, továbbá a főbb katonai és állami méltóságok. A *király*, a ki a vonat megérkezése előtt érkezett a pályaudvarra, porosz testőrgránátos ezredének egyenruhájában jelent meg és szivélyesen üdvözölte a herczeget, azután meghallgatta a disz-század jelentését és megszólitotta a megjelent méltóságokat, köztük gróf *Eulenburgot*, a kivel hosszasan beszélgetett. *Henrik* herczeg luxusvonata a német nemzeti himnusz hangjainal robogott be a pályaudvarra. A király elébe ment a herczegnek, kezet fogott vele és kétszer megcsókolta. A herczegen osztrák-magyar altengernagyi disz-egyenruha volt a Szent István-rend nagykeresztjével. A király a herczeggel elléptetett a disz-század előtt, azután bemutatta a vendégnek a főherczegeket és a diszszolgálatra kirendelt tiszteket. A herczeg szives kézszoritással üdvözölte a főherczegeket, azután bemutattatta magának a méltóságokat, majd a király jobbján kiment a peronról. A pályaudvar előcsarnokában összegyült néptömeg lelkes *hoch*-kiáltással üdvözölte a királyt és vendégét. A burgba menet is lelkesen éltették a királyt és a herczeget. A burgban herczeg *Liechtenstein* főudvarmester és gróf *Hunyady* főszertartásmester üdvözölte a herczeget, a ki a Radetzky-lakosztályban lakik.

— **Anyagyilkos fiuk.** Dernyén a napokban borzalmas gyilkosság történt. Két elvetemült suhancz meggyilkolta édes anyját, mert nem akart nekik pénzt adni egy mulatságra. Özv. *Lebák* Antalné, a ki ezelőtt két évvel özvegységre jutott, kis gazdaságát két fiával, a 18 éves *Imrével* és a 16 éves *Ferenczczel* látta el. A két fiu, hogy apjuk elhalt, egészen elhanyagolta házi dolgait s ha e miatt egyiket-másikat megdorgálta, rendesen verekedés volt a vége. Még a jószágra is az asszonynak kellett felügyelnie, mert a két fiu egész nap csavargott és csak az evés idején tért haza. E mellett pedig, a hol csak lehetett, csalták és lopták az édesanyjukat, ugyannyira, hogy a télire bekészitett gabona nagy részét is már ellopták a háztól, csakhogy a mulatságokra teljen. A minap délelőtt, a mig az asszony az udvarban jart, az idősebb fiu felnyitotta a ládát s abból pénzt akart kivenni, de az anya épen abban a pillanatban toppant be, a mikor a fiu a ládában kotorászott. Az anya, a ki már különben is fel volt ingerülve a két fiu könnyelmü életmódja miatt, elrántotta a fiát a ládától s arczul ütötte. Erre a fiu nekiment az anyjának, letiporta a földre és ütlegelte. A lármára bement a másik fiu is a szobába és a helyett, hogy anyját védelmezte volna, szinte nekiesett a tehetetlen öregasszonynak, a kit annyira összevertek, hogy másnap *belehalt* sebeibe. Az anyagyilkos fiukat a csendőrség letartóztatta.

— **A szent év.** A szent esztendő nem felel meg a várakozásnak, a melyet a római nép hozzá füzött. Azt hitték, hogy a szent év alkalmából valóságos népvándorlás lesz Rómába, de nem igy történt. A zarándokok részére berendezett házak üresen állanak s a kik eljöttek Rómába, azokat mind a Vatikánban szállásolják el. Ezek a zarándokok is többnyire nagyon szegény emberek. Már eddig sok kereskedő tönkrement. Minthogy a szent év tulajdonképen a vezeklés ideje, Rómában az idén minden zajosabb ünnepségtől tartózkodnak. Udvari bálokat sem tartanak, hanem csak udvari hangversenyeket rendeznek. Az idegenforgalom is csökkent, valószinüleg sokan azért nem jöttek, mert azt gondolták, hogy Róma tele van zarándokkal. Sok idegent bizonyára az tartott vissza, hogy Rómában az influenza pusztit. Igy tehát a rómaiak, a kik azt remélték, hogy a bucsujárásokkal együtt az arany is özönleni fog hozzájuk, alaposan felsültek.

— **Sikkasztó mázsatiszt.** Nagyszabásu, ezrekre menő sikkasztásnak jöttek nyomára az *aradi fővám. és sóhivatalnál.* A felfedezett hiány *8174 korona 63 fillér*, melyet — az ügyészségnek a kir. törvényszékhez átküldött jelentése szerint — a hivatalnál alkalmazott *G. L. mázsatiszt sikkasztott el.* Tettére, melyet hosszabb időn át folytatott, a napokban jöttek rá. A napokban ugyanis egy kiküldött, három tagu bizottság felmérte a sóhivatal raktáraiban felhalmozott készletet, s azt a könyvekkel összehasonlitva, konstatálta, hogy az állományban *nagy hiány van*. Számszerint kifejezve *35574 kilogramm só és 1109 darab üres zsák hiányzott*, a minek összértéke 8174 korona 63 fillérnek felel meg. A gyanu azonnal *G. L.* mázsatisztre irányult, ki a hivatal főnökei részéről történt kihallgatások során be is ismerte tettét. Megvallotta azt is, hogy mily módon sikerült neki az ellenőrzést kijátszani. A sóraktár egyes kamráiból kiszedte a sót, s hogy az ellenőrzés azt észre ne vegye, az érkezett uj sószállitmányokból pótolta a hiányt. Ez utóbbinak elraktározásánál pedig egy ujabb szállitmányból fedezte, a mit a kilopott mennyiség pótlására az előbb érkezett sómennyiségből elvett. Igy ment ez folytatólagos lánczolatban, még pedig olyanformán, hogy a hiány egyre növekedett. A lopás palástolására azután esetről-esetre *meghamisitotta a könyveket.* Hogy a sóval mit tett, arra nézve határozatlanul vall. Azt mondja, hogy apránkint eladogatta, a mi azonban ily nagy mennyiségnél képtelen dolog. Valószinü, hogy rendszeres üzleti összeköttetései voltak a só eladására. Erre magyarázhatók az utóbbi időben a vidéken tett utazásai is. A pénzügyigazgatóság a beismerő vallomás után a hütlen tisztviselőt azonnal felfüggesztette állásától és ellene hivatali sikkasztás és közokirathamisitás czimén az ügyészségnél jelentést tett. Az ügyészség az uj törvénybeli eljárás értelmében nem tartóztatta le *G.*-t, hanem áttette ügyét a vizsgálóbiróhoz, melyre a további nyomozás tartozik. A sikkasztó mázsatisztet, a ki nős és 3 gyermek atyja, nagyuri passziói és költséges életmódja vitte a bün ösvényére.

— **Néptélet.** A középkornak embertelen kegyetlenkedéseit juttatja eszünkbe ez a história, a mit Bethunból táviratoznak: *Cornet-Maloban* — 11 kilométernyire Bethuntól — egy *Picavot* nevü szabadságolt gonosztevő meggyilkolt két gyermeket. A szomszédok üldözőbe vették a két gyilkost és mikor hosszu erőfeszités után elfogták, *lábánál fogva egy kocsihoz kötözték* és igy vonszolták a varoson keresztül a rendőrségig. Az uton botokkal verték és kövekkel dobálták az elfogott gyilkost, a ki félholtan érkezett a rendőrség hivatalába. A gyilkos kinzását több rendőr látta, de a helyett, hogy az ő segitségére siettek volna, a feldühödött embereknek segitettek.

— **A kassai postarablás.** Kassán — mint tegnapi számunkban megirtuk — a pályaudvaron levő postahivatalt kirabolták. A széles mederben megindult nyomozás folyamán azonban a vakmerő tolvajt a rendőrség már tegnap letartóztatta. *Siváki* Ferencz pastaszolga volt a tettes. Felhasználta az alkalmat, a mikor a postatiszt, a ki a pénzesleveleket kezelte, nem volt a helyiségben és a pénzeslevelek egy részét kifosztotta. A hütlen postaszolgánál tartott házkutatáskor az ellopott pénz egy részét megtalálták. *Sivákit* előzetes letartóztatásba helyezték, a nyomozást pedig folytatják, mert azt hiszik, hogy büntársai voltak, a kik a még hiányzó összeget elrejtették.

— **A székelyek sorsa Romániában.** A román kormány értesülvén azokról a mozgalmakról, a melyek arra irányulnak, hogy a Magyarországból Romániába való bevándorlást megakadályozzák, a székelyekkel szemben valóságos statáriális intézkedéseket vesz foganatba. Mint nekünk *Bukarestből* táviratozzák, a román kormány elhatározta, hogy Románia területén tartózkodó mind azokat a munka nélküli egyéneket, kik magyar alattvalók, a legrövidebb idő alatt a magyar határra *toloncoltatja*. Azokat pedig, a kik Romániába mennek s legalább annyi pénzzel nem rendelkeznek, hogy legalább négy hétig fentarthassák magukat, be sem eresztik Romániába többé. A román kormány eme intézkedéseit a Romániában ez idő szerint általában uralkodó nagy foku inséges állapottal indokolja. A román kormány tehát körülbelül 1200 székelyt fog hazatolonczoltatni.

— **Egy kis statisztika.** A m. kir. statisztikai hivatal Havi közleményeinek most megjelent deczemberi füzetéből vesszük a következő érdekes adatokat: A magyar korona országaiban élve született 56.803 gyermek, halva 1282. Hét évnél fiatalabb korban 19.365-en, hét évnél idősebb korban 23.118-an haltak el. A halálozások összes száma 42.483, a népesség természetes szaporodása tehát 14,320. Csupán a tulajdonképeni Magyarország népesedését tekintve, az 1899. év deczember havában a népszaporodás 4254-el több, mint a megelőző év ugyanezen hónapjában: közel 2800-al több a születés s majdnem másfél ezerrel kevesebb a halálozás. Ha pedig a lefolyt egész esztendő népesedését hasonlitjuk össze az 1898-ik év népesedésével, arra az eredményre jutunk, hogy az 1899-ik évi szaporodás 33.300-zal haladta meg az 1898-ik évi szaporodást. A születések aránya legmagasabb volt a Dunáninnen, legalacsonyabb Erdélyben. A megyék közül Trencséné az elsőség, mig az utolsó helyet Nagy-Küküllő vármegye foglalja el. Városi törvényhatóságok közül a születések számaránya tekintetében Kassa áll az első helyen, az utolsón Komárom. A halandóság legnagyobb volt a Tiszántul, legkisebb a Dunántul. Az egyes megyék közül Trencsén mutatja a legkedvezőtlenebb, Abauj-Torna a legkedvezőbb arányszámot. Városi törvényhatóságaink közül aránylag legkevesebb haláleset Szegeden történt, a legtöbb Pécsett. A szaporodás aránya legnagyobb volt Tiszáninnen, a legkisebb Erdélyben. A megyék közül Liptó szaporodott a legjobban, Szilágy, Alsó-Fehér, Kisküküllő vármegyékben a népesedési mérleg passziv volt. A városok közül Szatmár-Németi szaporodott a legjobban, Selmecz és Bélabánya, Pozsony, Komárom, Ujvidék, Zombor, Nagy-Várad és Pancsova népessége fogyott. Deczemberben 173 volt a magyar anyaország ama községeinek száma, melyekben a halálozások a születéseket több, mint 5-el multák felül. Egész sereg olyan község van, a hol egy születés sem volt, a halálozások száma meg 6—9 közt váltakozik. Különös emlitést érdemel a Nógrád vármegyei Rimócz község, a hol 2 születéssel szemben 24 halálozást találunk, továbbá a Zala vármegyei Nemes-Apáti, a hol deczemberben 1 születés volt, mig a halálozások száma 15 öt tett ki. A mult év deczember havában a Magyarbirodalomban 6299 házasságot kötöttek, a mely számból Horvát-Szlavonországokra 120 házasság esik. Csupán a magyar anyaországban kötött 6179 házasságot véve szemügyre, első sorban konstatalhatjuk, hogy az 1899. év deczemberében 300-al több házasságot kötöttek mint az előző év ugyanezen hónapjában s az egész 1899. év házasságainak száma (146.689) 12.000 haladja meg az 1898. évben kötött házasságok számát. A 6179 házasságkötésből aránylagosan a legnagyobb rész a Tiszántuli megyékre esik, a legkisebb a Dunáninneni törvényhatóságokra. A vármegyék közül Hajdumegyében kötötték a legtöbb házasságot, a legkevesebbet Csikben. Városi törvényhatóságaink közül Hódmező-Vásárhelye az elsőség, mig az utolsó helyre Székesfehérvár kerül, a hol mindössze 3 házasságot kötöttek. A magyar korona országaiban deczemberben 998 vegyes házasságot kötöttek, ebből Horvát-Szlavonországokra csak 8 vegyes házasság esik. A magyar anyaországban kötött 990 vegyes házasság között 35 keresztény-zsidó házasság volt: 16 esetben keresztény vőlegény vett el zsidó leanyt, 19 esetben pedig keresztényleány lépett zsidó vőlegénynyel házasságra.

— **Nero — a czirkuszi játékok ellen.** A napokban választották meg a párisi kamarában azt a bizottságot, a melynek feladata lesz tanulmányozni *Bertrand* képviselő törvényjavaslatát a bikaviadalok betiltásáról. A bizottság egyik tagját *Néron*-nak hivják és egyike a bikaviadalok legelkeseredettebb gyülölőinek. A franczia kamara folyosóin Néron képviselő neve sok tréfára ad alkalmat.

— Néro a czirkuszi játékok ellen. Ki hitte volna? — mondogatják.

—

— **Viharos nyomdászgyülés.** A nyomdászok tegnap délelőtt tiz órakor gyülést tartottak a Vigadó éttermében. A gyülés oly viharos lefolyásu volt, hogy a napirend három pontja közül egyiket sem tárgyalhatták le s az elnök a gyülést határozathozatal nélkül feloszlatta. A gyülésen a rendőrséget *Naszády* Béla fogalmazó képviselte. Már az elnökválasztásnál is két pártra szakadták a jelenlevők, végül szótöbbséggel *Bozsik* Istvánt megválasztották elnöknek. *Groszmann* Miksa a hetes jelölő-bizottság nevében üdvözli a gyülést s előterjeszti a jelentést annak müködéséről. *Szénási* József azt inditványozza, hogy mellőzzék a hetes bizottság jelöléseit s az eddigi tizenegyes szervező bizottságot óhajtja megbizni azzal, hogy a főnökökkel megkezdje a tárgyalásokat az árszabály meghosszabbitása tárgyában, miután az teljesen megérdemli a bizalmat. Egyuttal megtámadta az ellenzéket, mely csak egyenetlenséget szit. Mikor a szónok beszédét befejezte, az ellenzék közül többen fel akartak szólalni, hogy tiltakozzanak a vadak ellen, de az elnök kijelentette, hogy nem enged a tárgyhoz senkit szólani. Oriási zaj keletkezett erre. Felugráltak a székekről s oly fülsiketitő lármat csináltak, hogy senki sem volt képes szóhoz jutni.

— *Abczug! Gyalázat!* — s máshasonló jelzőkkel illették az elnököt, ki a gyülést irtózatos zaj közepette feloszlatta.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Gura Jenő**, szász kir. kamaraénekes, kinek dalestélye hétfőn, február 19-én lesz megtartva a Royal-teremben, a következő müsort állapitotta meg: *Schubert* An die Leyer, Der Einsame, Richard *Strauss* Traum durch die Dämmerung, *Schumann* Auf das Trinkglas eines verstorbenen Freundes, Waldesgespräch, *Löve* Odin's Meeresritt, Die Lauer, Das Erkennen, Tom der Reimer. Mint közremüködő ez estélyen *Schweitzer* Elza bécsi zongoramüvésznő mutatkozik be nálunk először.

— **Kleeberg Clotilde**, párisi zongoramüvésznő, ki az utolsó filharmóniai hangversenyen a *Saint-Saëns* zongoraverseny remek előadásával oly nagy sikert aratott s kit a fővárosi sajtó a modern müvésznők első sorába helyez, sokoldalu felszólitásoknak engedve, hétfőn, február 26-án a vigadó kis termében önálló hangversenyt rendez. A müsor, a mely ritka finom érzékkel öleli fel a klasszikus és modern irodalom legméltóbb és legérdekesebb müveit, a napokban jelen meg.

— **A budapesti kamara zeneegyesület** február 16-án tartja meg VI. (utolsó) *Hubay—Popper*-estéjét, melyen a négyes társaságon kivül *Hugmayer* Stefánia dalénekesnő és *Somogyi* Mór zongoramüvész is közremüködnek. A müsor a következő: Koessler d-moll négyese, Beethoven d-dur zongoraharmasa, dalok és végül Mozart c-dur négyese jegykiadást a *Harmonia* eszközli.

— **A Grünfeld—Benkovits—Riedl—Bürger** vonósnégyes társaság vasárnap, e hó 18-án, délután 4 és fél órakor a Royal-szálló disztermében tartja idei nyolczadik s egyuttal utolsó kamara-hangversenyét, *Vandiola* F. Irma eperaénekesnő közremüködésével, a ki Tristán és Izoldeből a nagy zárójelenetet énekli. Ujdonságul *Berger* W. pályadijat nyert vonósharmasa kerül előadásra, A müsor befejező számát *Bazzini* vonósnégyese képezi. A társaság e hó 22-én rendezendő rendkivüli kamarahangversenyén *Menter* Zsófia cs. k. kamaramüvésznő lép fel mint vendég Tschaikovszky hatalmas zongoratriójában. A müsorban látjuk még *Bocherini* vonósnégyesét és *Mozart* klarinétötösét.

— **A budai zeneakadémia** e hó 15-én a *budai vigadó nagytermében* tánczczal egybekötött hangversenyt rendez a következő müsorral. 1. Serenada — D-moll — Volkmann. Vonós zenekar. A cello magánrészt játsza *Kauders* Manó b. z. a. tanár. — 2. «Pásztor a sziklán» Schubert. Magánének klarinét- és zongorakisérettel. Előadják *Bleuer* Andorin urhölgy, *Hikisch* R. és dr. *Szautner* Zs. — 3. Hymne Nuptiale, Dubois. Vonós zenekar. — 4. a) Chanson triste, Tschaikovszky. b) Tarantella, Popper. Gordonkán előadja *Perényi* István. — 5. a) Sajkadal. b) Lágy harangszó. c) Tánczdal. Olasz dalok, Denza. Előadja az egyesület énekkara.

— **A nemzeti szalonból.** A főváros legközelebbi müvészeti látványossága a *grafikai kiállitás* lesz, melyre a nemzeti szalon már szétküldötte a meghivókat. Az eddig érkezett bejelentésekből itélve, ugy hazai müvészeink, mint a külföld jelesebb rajzolói nagy számmal vesznek részt a tárlaton, mely annál változatosabbnak igérkezik, mert magába öleli a grafikai müvészet majdnem minden ágát. Ugyancsak erősen folynak az előkészületek a nemzeti szalonban *Székely* Bertalan müveinek kiállitására is. A magyar közönség bizonyára gyönyörüséggel fogja látni a régóta csendes visszavonultságban élő nagy mesternek ezt a reveláczióját.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

— **Huszárkiállitás az iparmüvészeti muzeumban.** A párisi világkiállitás magyar osztályának egyik főérdekessége a huszárterem lesz, a mely a huszárság fejlődését fogja bemutatni. A huszárterem anyaga már egészen együtt van az iparmüvészeti muzeumban, a honnan a régi magyar tárgyakkal és a modern iparmüvészet termékeivel együtt fogják Párisba szállitani. Előbb azonban a huszárkiállitást és a többi tárgyakat kiállitják az iparmüvészeti muzeumban, a hol a közönség ingyen nezheti meg. A kiállitás rendezése miatt az iparmüvészeti muzeum február 17-éig zárva marad.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A budapesti kir. közjegyzői kamara** tegnap, vasárnap, e hó 11-én, tartotta rendes közgyülését, élénk látogatás mellett. *Rupp* Zsigmond elnök, kir. közjegyző, első sorban utalt azon örvendetes mozzanatra, hogy a közjegyzői intézmény fenállásának huszonötödik éve ez évben telik le és előterjesztette a kamarának azt a javaslatát: hogy a közgyülés a maga részéről érje be a jelzett örvendetes mozzanat egyszerü konstatálásával — mégis azonban azon biztos feltevésben, hogy a magyarországi kir. közjegyzők kara még idejekorán módot fog találni arra, hogy a m. kir. közjegyzői intézmény fenállásának huszonötödik évi fordulata kellően méltányoltassék és ez külsőleg is kifejeztessék. A javaslatot a közgyülés elfogadta. A közgyülés a folyó ügyek elintézése után sajnálatának adott kifejezést *Valkovits* Károly selmeczi kir. közjegyző halála, *Tokaji Nagy* Lajos és *Jeszenszky* Danó budapesti kir. közjegyzők lemondása felett. Tudomásul vette, hogy Ráczkevén uj közjegyzői állás szerveztetett és hogy a X. kerületbe dr. *Kiss* József közjegyzőnek kineveztetett. A pénztári számadások és a jövő évi előirányzat jóváhagyása után megejtették a kamarai választásokat. Elnök lett: *Rupp* Zsigmond. Rendes választmányi tagok: Dr. *Weinmann* Fülöp, *Görgey* István, *Zimányi* Alajos, *Gánóczy* Flóris. Póttagok pedig: *Kiss* Aladár, *Jakab* Géza.

MULATSÁGOK.

— **Családi estély.** Minden tekintetben szépen sikerült családi estélyt rendeztek Zuglón a Cservenka-féle vendéglő összes termeiben a zuglói vasuti müködvelők. Szinre került *Csikvary* Antal egyfelvonásos népszinmüve, a «Paraszt rokon» kitünő betanulás és jó összevágó előadással. A darabot a szépszámu közönség nagy tetszéssel fogadta.

— **A tegnapi bálok.** *A gazdasszonyok álarczos bálja*, melynek élén gróf *Batthyány* Gézáné, *Damjanich* Jánosné, *Hegedüs* Sándorné és *Hollán* Ernőné állottak, tegnap este a redout termeiben rendkivül fényesen sikerült. A szeczessziós fölvonulás imposáns látványt nyujtott. A mulatnivágyó közönség, melynek soraiban számos előkelő hölgy is volt, zsufolásig megtöltötte a vigadó termeit. Nagyon sok szép és elegáns jelmezt láttunk. Azok a bizonyos rossz lelkiismeretü szalmaözvegyek, a kik egy-egy vig éj kedvéért álarczot öltenek, szolgálatába állva Karneval herczegnek, ezuttal sem hiányoztak. Hiába állitják, hogy a szellemes álarczosok már letünőben vannak. A tegnap esti mulatság az ellenkezőről győzött meg minket. Különös élénkséget kölcsönzött az estélynek a tombola. A szép asszonyok és leányok *jó kedvvel* árulták a sorsjegyeket s a vevő férfi közönség *jó képpel* hagyta magát megkopasztani, a jótékonyság oltárára. A mulatság reggelig tartott.

A budapesti táviratkézbesitők bálja, a régi lövölde disztermében zajlott le. A derék fiuk, a kik annyit fáradoznak nehéz pályajukon, megmutatták, hogy értenek a mulatság rendezéshez is és tudnak igazi magyaros jó kedvvel mulatni. Sok szép hölgy volt együtt izléses, elegáns toillettekben, s a fiatalság animóval tánczolt, kivilágos kiviradtig.

A budapesti egyesült mészárossegédek tánczmulatsága a Sas-kör disztermében várakozáson fölül sikerült. Olyan kedélyes mulatság volt, a minő csak a Sas-körben szokott lenni. A rendezőség élén *Marady* Nándor diszelnök, *Neuhaus* Adolf elnök és *Szánthó* István alelnök állottak.

Sikerült mulatságot rendezett tegnap a *magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete*. Az estélyt *Kabos* Ede szellemes felolvasása vezette be. A bohéméletről tartott csevegése állandóan derült hangulatban tartotta a diszes publikumot, a mely zajos tapsokkal honorálta a felolvasást. *Kiss* Mihály, a népszinház jeles tagja következett ezután a sorban. Érczes hangjában és dalaiban nem győzött eleget gyönyörködni a közönség, a mely nem is fukarkodott a tapsban. *Kovács* Mihály, a népszinház kitünő komikusa kaczagtató mókáival folytonos tapsok közt mulattatta a publikumot. A hangverseny után kedélyes vacsora s aztán reggelig tartó táncz volt.

— **A szabóiparosok köre** márczius 4-én a fővárosi iparosok köre helyiségében kerepesi-ut 30. tánczmulatságot rendez.

— **A Neptun mulatsága.** A fővárosnak egyik legelőkelőbb sportköre, a «Neptun» evezős egylet február 26-án tartja meg tánczestélyét a Royal-szálló disztermében.

— **A budapesti hentes ipartestület** márczius 1-én a vigadó nagytermében zártkörü bált rendez. A rendező-bizottság élén *Pórszász* Gyula, *Bittner* János elnökök, valamint *Brauch* Ferencz és *Lautz* Lajos alelnökök állanak.

— **Tánczmulatság.** A budapesti szesz-, likőr- és pálinkakimérők ifjuságának takarék-asztaltársasága február 14-én a VI—VII. kerületi kaszinó disztermében (Andrássy-ut 39.) tombolával és világpostával egybekötött zártkörü tánczmulatságot rendez.

— **A budai dalárda** február 17-én a budai vigadó termeiben szeczessziós jelmezes egyleti estélyt rendez.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Pál* Alfréd, nógrádmegyei t. szolgabiró eljegyezte Szécsényben *Bölöny* Blanka urhölgyet, Bölöny Ödön volt orsz. képviselő, nógrádmegyei földbirtokos leányát.

KÖZGAZDASÁG.

—

Üzleti heti szemle.

II.

Szilva és szilvaiz. (Markó Albert tudósitása az *Egyetértés* számára.) *Szilva*. A forgalom elég élénk volt e héten is a következő árak mellett: Mercantil szilva 8 korona, 125—130-as 11 korona, 115—120-as 13 korona, 95—100-as 19 korona, 80—85-ös 26 korona zsákban 50 klgkint, a termelő vidéken, valamint a Száva menti állomásokon. A fenti árakon több waggon szállitatott külföldre. A készletek folyton apadó félben vannak. *Szilvaiz*. A forgalom csekély volt e hét folyamán, a lanyha kereslet mellett az árak nem változtak.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Az *Egyetértés* tudósitása.) *Repczeolaj*. A mult heti repczeárak tartós emelkedése következtében a gyárosok az olaj eladásával tartózkodóbbak lettek és ugy a kész, mint határidőru kinálatát beszüntették. Mai jegyzése névleges és pedig 34—34½ korona 50 kgkint nettó Budapesten. *Repczepogácsa*. Közepes kereslet mellett jegyez változatlanul 11 k. 100 kgkint engedmény nélkül Budapesten. *Vadrepczepogácsa* és egyébb olcsóbbfajta keverék, olajpogácsa tápértéke szerint 2—3 koronával olcsóbb.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése az *Egyetértés* számára.) A kereslet e hét elején gyenge volt, de rohamosan fokozódott, midőn a napilapok hireiből a szeszgyárosok kartellje nyilvánvaló lőn. Mindenki sietett szükségletét még a kartell életbelépte előtt fedezni és ez az oka ama nagyobb tranzakcióknak, a melyek ugy azonnali, mint későbbi szállitásra a teljes napiárak mellett létrejöttek. A gyárosok árköveteléseiket egy koronával felemelték és további áremelkedést helyeznek kilátásba. Mai jegyzések: 36½—37½ korona 10.000 literfokonkint, hordóval együtt, Budapesten, készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Szeszüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A czikk iránt folyton nyilvánuló érdeklődés és a jelentékeny vételek, bizonyos megállapodott szilárdságot teremtettek, a mennyiben az árak hosszabb idön át nem változtak. E héten egy kis javulás következett be a fokozódott vételkedv eredménye gyanánt, és minthogy határidőre is szép számmal jönnek létre kötések, e tekintetben is várható áremelkedés. A hangulat általában kedvező. — Jegyzések: Megadóztatott osztalékolt szesz finomitva 112.50 koronától (kocsirakományok 112.— koronától) nagyban, és 114.50—116.— koronáig kicsiben, denaturált áru is szilárd: 17.75—18.75 koronáig. Mind 10.000 liter %-kint, hordó nélkül helyben, készpénzfizetésre. Kivitel néhány kocsirakomány volt és lesz még szállitandó e hó folyamán is.

Petroleum. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az árjegyzések nagyban eladásoknál a következők: fiumei amerikai petroleum 49 k. — f., fiumei orosz petroleum 45 k. 50 f., standard white (szalon, orsovai) petroleum 43 k. 50 f., brassói elsőrendü petroleum 41 k. 50 f., 100 klgrm. tiszta sulyért, 20% göngyölegilyal, hordóstul, Budapestre bérmentve szállitva. Egyes hordók egy koronával drágábbak.

Élelmiczikkek. (Gescheit Ármin és társa tudósitása az *Egyetértés* számára.) *Tojás*. A hét kezdetén az üzlet élénk volt, de a hét vége felé az árak, nagy hozatal mellett, gyengültek és fizettek: kosáráruért 30—32 drb 2 koronát, elsőrendü magyar ládatojásért 90 koronát, tiszavidéki 86—88, erdélyi 80—84 k., 1440 drbot tartalmazó eredeti ládában. *Baromfi*. Nagy hozatal mellett az árak gyengültek. Fizettek: sütni való csirkéért 2—2.40 kor., rántani való csirkéért 2.80 kor., levesnek való tyukért 3.20 kor., vágott libáért 120—1.30 koronát. Pulyka, kappan a mult heti árban, mind páronkint, nagyban. *Borjuvásár*. Csekély hozatal mellett az árak emelkedtek. Fizettek: élő borjuért 88—94 fillért, elsőrendüért 100 fillért, vágott borjuért a központi vásárcsarnokban 1.20—1.30 kor., elsőrendüért 1.50 k., 6—7 kg. levonással.

Széna, szalma és takarmány. (Fuchs József nagykereskedő czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hetivásáron szénában és szalmában közepes behozatal és kielégitő kereslet volt. Eladatott: középminőségü, jobb és elsőrendü széna 2.20—2.60 korona, muhar 2.60 korona, alomszalma 1.30 k., zsupszalma 1.70 korona, szecska 1.90 k., 50 kilonkint egész fuvarban házhoz szállitva. Préselt széna 2—2.40 k., préselt szalma 1.20—1.40 k., 50 kilonkint a józsefvárosi pályaudvaron.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A fővárosi bank részvénytársaság felszámolása.** A fővárosi bank részvénytársaság a mult vasárnapról elhalasztott rendkivüli közgyülését tegnap tartotta meg. A közgyülésen 58 részvényes jelent meg 1243 részvény képviseletében. A közgyülés rendkivüli izgatottság és lárma között folyt le, és azzal ért véget, hogy a közgyülés óriási többséggel elhatározta a fölszámolást. Egyuttal megállapitotta a felszámolás módozatait is, a mely szerint a társaság részvényei ez évi augusztus 1-től kezdve darabonkint 70 forintjával beváltatnak. Felszámolókul megválasztattak: *Beck* Dénes, *Blum* Bernát és *Landsberger* Izidor, felügyelő bizottsági tagokul: *Herz* Vilmos, dr. *Neumann* Rafael és *Szatmári* Mór, póttagokul *Fon* Dezső és *Bretschneider* Vilmos. A választás megejtése után a közgyülés a felmentvényt, ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak egyhangulag megadta. A kisebbség a többség határozatainak nagyrésze ellen óvást adott be. A közgyülés este fél kilenczkor ért véget.

** **A magyar általános takarékpénztár részvénytársaság hitelegylete** e hó 11-én tartotta közgyülését, *Jókai* Mór elnöklete alatt. A felolvasásra került jelentés hangsulyozza, hogy különösen az épitési szakmával összefüggésben levő iparoknál válságos viszonyok következtek be, melyek számos fizetésképtelenségeket vontak maguk után és azon sajnalatos tényt kellett konstatálni, hogy az épités terén több éven át kifejtett élénk tevékenység nem birta, iparosaink anyagi eszközeit oly mérvben megizmositani, hogy rövid idejü depresszió hatásának ellenállhattak volna. Ily viszonyok közepette ujabb tagok felvételénél tanusitott nagyobb visszatartás csak természetes következmény volt, ugy, hogy 1899. évben a kért 1,471.000 frt összegü 238 hitel közül csak 284.500 frt összegü 87 hitel engedélyeztetett. Az 1899. évben leszámitolt összeg 1,482.701 frtot tesz ki és 1899. évi deczember 31-én az álladék 182 tagnál az igénybe vett hitelek 582.207 frt. A jelentés, valamint a következő hat választmányi tagnak kineveztetése és pedig *Bartolffy* János, *Friedmann* Károly, *Hudetz* János, *Kugler* Ferencz Jakab, *Lohr* Alfréd és *Biehn* János tudomásul vétetett és a választmánynak müködéseért köszönet szavaztatott.

** **A Budapest-lipótvárosi takarékpénztár** r. t. tegnap tartotta *Hüttl* Tivadar igazgatósági elnök vezetése mellett a IV ik rendes közgyülését. A nagy számmal megjelent részvényesek az igazgatóság jelentését, valamint az előterjesztett mérleget helyeslőleg tudomásul vették. A kimutatott 80.311 frt 69 kr tiszta nyereség hovafordítása iránt elhatározták, hogy az alapszabályszerü jutalékok levonása után a tartalékalap — az alapszabályszerü 3053 frt 39 kr helyett 15.000 frttal javadalmaztassék, a mely ezzel 50,000 frtra emelkedik s a 4. sz. szelvények 5 frttal való beváltására 50.000 forint fordittassék s a fönnmaradó 3098 frt 14 kr az uj év számlájára vitessék elő. A fölmentvény megadása után, a kilépő igazgatósági tagokat, névszerint: lovag *Falk* Zsigmondot, *Neuschlosz* Marczett, *Schulcz* Manót és *Sonnenberg* Imrét, valamint a felügyelő-bizottságba *Rieger* Györgyöt, *Freund* Zsigmondot, *Gomperz* Emilt, *Korb* Gézát és *Pollák* Rezsőt ismét egyhangulag megválasztották. Végül a közgyülés *Arnstein* Henrik és *Kállai* Gyula részvényesek inditványára az igazgatóságnak, különösen *Hüttl* Tivadar elnöknek és *Schwarcz* Izidor vezérigazgatónak s a tisztviselőknek jegyzőkönyvbe foglali köszönetét nyilvánitotta. A 4. sz. szelvényt az intézet pénztáránál mától kezdve fogják beváltani.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** e hó 11-én tartotta a tagok kiváló élénk érdeklődése mellett ez évi rendes közgyülését. Elnök haraszti *Jellinek* Henrik megnyitván a közgyülést, jelentést tett a közgyülésnek azon veszteségről, a mely az egyesületet alelnökének maróthi Fürst Jakabnak váratlanul bekövetkezett halála által érte. A megboldogult emlékét dr. *Schreyer* Jakab titkár méltatta hosszabb beszédben. Ezek után a közgyülés a választmány müködését feltüntető jelentést egyhangulag tudomásul vette. Az egyesület könyvvezetője *Vollák* Soma előterjesztése után a folyó évre vonatkozó költségvetést a közgyülés 40.500 kor. szükségleti és 40.500 kor. fedezeti előirányzattal állapitotta meg. Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi csarnoknak még a folyó évben saját palotájába való átköltözködése a szervezésnek némi módositását vonja maga után, a közgyülés a választmány által bemutatott tervezet alapján megállapitotta a magyar kereskedelmi csarnok módositott alapszabályait. A napirend további pontját az elnökség és választmány részbeni ujjáválasztása képezvén, a közgyülés mindenekelőtt kimondotta, hogy az elhunyt alelnök néhai Fürst Jakab iránti kegyeletből a második alelnöki állást ez uttal be nem tölti.

A választások eredménye a következő: Elnök haraszti *Jellinek* Henrik, alelnök *Kunz* Ferencz. Választmányi tagok: Deutsch Sámuel, budai Goldberger Gyula, Bettelheim Miksa, maróthi Fürst László (uj), Hecht Adolf, Heller Ármin, Hertzka Gusztáv, Hartmann Mór, Hüttl Tivadar, Heinrich Ferencz (uj), Kanitz Ignácz, Leichtner Benő, Messinger Ármin, dr. Mezei Mór, Müller Vilmos, ruszti Ruszt József, báttaszéki Romeiser Béla, Schwarcz Ármin, Seifensieder József, Silberger Károly, szurdai Weisz Leó, Weisz Berthold.

** **A salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság** fő-zárszámadása 1899. deczember 31-én a következő: *Vagyon*: Beszerzések, épitkezések és beruházások számlája: Bányáink értéke Salgó-Tarjánban, Kis-Terennén és Petrozsényben 3.656.513·64 frt. Pénztár és értékpapirok: Pénztárkészlet Budapesten 181,993·29 frt. Pénztárkészlet Salgó-Tarjánban és Petrozsényben 48.369·77 frt. Betétek pénzintézeteknél 1,107.366·52 frt. Cselekvő váltók 145.463·44 frt. Adómentes értékpapirok (elsőbbségi kötvények stb.) 2,291.334·37 forint. 6000 db ki nem bocsátott saját részvény a társ. tárczájában 600.000 frt. Letétek értékpapirokban 71.405·20 frt. Összesen 4.445.932·59 frt. Hivatalnokok nyugdijalapjának értékpapirjai 496.795·93 frt. Ingatlanok leltára és anyagok: a) Földbirtokunk Salgó-Tarjánban, Baglyasalján, Zagyván, Inaszón, Etesen, Petrozsényben stb. 203.209·41 frt, b) berendezések és leltárak 2,193.455·01 frt, c) letarolásra megvett erdők 121.086·46 frt, d) üzleti anyagok 646.192·20 frt, e) élelmi szerek 97.057·43 frt, f) szénkészlet 88.161·20 frt; összesen 3,259.251·71 frt. Adósok: különböző adósok (szénszámlák) 1,032.152·36 frt, foglaló és függőszámlák 99.846·07 frt, összesen 1,131.998·43 frt. Főösszeg 12,990.492·30 frt. *Teher*. Részvénytőke 70.000 drb részvény 100 frtjával 7,000.000 frt. Hitelezők: tartalék értékpapirjaink árkülönbségeért 127.376·66 frt, tartalék kétes követelésekért 64.017·82 forint, külön tartalék tervezett uj befektetésekre stb. 209.890·26 frt, különböző hitelezők 166.899·36 frt, letétek értékpapirokban 71.405·20 frt, hátralévő munkabérek 1899. deczember hóról Salgó-Tarjánban és Petrozsényben 89.182·14 frt, hátralévő osztalékok és részvénytőke visszafizetés 8968 frt, az igazgatóság és hivatalnokok jutaléka 119.787·06 frt, báró Solymossy László, Budapest, a kis terennei kőszénterületek hátralévő vételára 131.944·33 frt, összesen 989.470·83 frt, a hivatalnokok nyugdijalapja 515.790·51 frt. Törlesztési tartaléktőke: tartalék a leltár elhasználásáért és esetleges szaporitásáért stb. 2,255.557·47 frt. Törlesztési számla: tartaléktőke a részvénytőke törlesztésére stb. 938.074·24 forint, nyereség- és veszteségszámla tiszta jövedelem 1899-re, az uj számlára előirt összeggel együtt 1,291.599·25 frt, főösszeg 12,990.492·30 frt.

Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik: Törlesztési tartaléktőke: Leirás a leltár értékcsökkenése fejében 200.000 frt. Adószámla: Adófizetések 1899-re Salgó-Tarján után 107.472·16 frt. Adófizetések 1899-re Petrozsény után 40.173·96 frt, összesen: 147.646·12 frt. Jutalék-számla: Jutalékért az igazgatók és hivatalnokok részére 1899-re 119.787·06 frt. Tiszta jövedelem az uj számlára előirt összeggel együtt 1,291.599·25 frt. Főösszeg: 1.759.032,43 frt. *Követel*: Maradvány 1898-ról 213.515 74 frt. Gazdasági számla: Földeink jövedelme 1899-ben 2254·54 frt. Kamat számla: Adómentes papirjaink (elsőbbségi kötvények stb.) és takarékpénztári betétek kamatmaradéka 135.583·45 frt. Szén-főszámla: Bányáink brutto jövedelme 1,407.678·70 frt. Főösszeg: 1.759.032·43 frt.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**

Tulajdonos és kiadó:

„Egyetértés" Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Napirend 1900. február 12.

Naptár: Hétfő, február 12. **Róm. kath.** Eulália. — **Prot.** Eulália. — **Görög-orosz:** (január 31.) Xir. és Ján. — **Zsidó:** Adar 13. — Nap **kél:** 6 óra 55 perczkor reggel, **nyugszik** 5 óra 1 perczkor este. Hold kél: 3 óra 18 perczkor délelőtt, nyugszik: 5 óra 27 perczkor reggel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A főváros magánépitési bizottságának ülése az uj városházán d. u. 5 órakor.

A magyar tudományos akadémia osztályanak ülése d. u. 5 órakor.

A nemzeti muzeum: természetrajzitára **nyitva** d. e. 9 órától d. **u** 1 óráig. — **Többi tárai** megtekinthetők 1 kor. dij mellett.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u 3-tól 5-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Az iparmüvészeti muzeum könyvtára nyitva este 6 9-től fél 9-ig.

Országos magyar képzőmüvészeti társulat téli kiállitása a városligeti uj mücsarnokban február 1-ig nyitva d. e. 9 órától este 8 óráig. Csütörtökön 6-tól 11-ig séta, hangverseny villamos világitás mellett. Belépődij 1 korona Vasárnap délután 1 órától 4 óráig 40 fillér.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társula állandó bazárja az üllői-uton hétfő és pentek kivételéve naponkint 9—1-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

Állatkert nyitva egész nap. Belépti dij 30 kr.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.

Az 1848—49-iki szabadságharcai emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1-ig.

Magyar kir. kereskedelmi muzeum: *Igazgatóság* kerepesi-ut 20. sz., I. em. Hivatalos órák 9—2-ig. Telefonszám 24—55. *Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály* kerepesi-ut 22. sz., I. em. Hivatalos órák 9—12 és 3—6-ig. Telefonszám 24—16. — *Hazai termékek állandó kiállitása, keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény*, továbbá a *házi ipari kiállitás* (melyben üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: télen 9-től 2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9—12-ig és délután 3-tól 5-ig vagy 6-ig. — A magyar. kir. kereskedelmi muzeum *külföldi kirendeltségeinek* vezetőségével megbizott üzletvezetőség V., váczi-körut 32.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1900 febr. 12-én.

Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1900 febr. 12-én.

Pry Pál.

Vigjáték 5 felv. Irta John Poole. Ford. Csiky Gergely.

Személyek:

Hardy	Ujházi
Hardy Frank	Császár
Witherton	Gabányi
Willis	Iványi
Stamley	Abonyi
Harry	Horváth
Pry Pál	Vizvári
Grasp	Egressy
Doubledot	Latabár
Simon	Körösmezei
Eliz	Ligeti
Marianna	Keczeri
Subtlené	Lendvayné
Phébé	Palotay
Inas	Csabi

Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1900 febr. 12-én.

Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1900 febr. 12 én.

Szecesszió.

Szatirikus körkép 5 felv. Irta: Lavedau Forditotta Ambrus Zoltán.

Személyek:

Gostardné	Hunyady
Paul Gostard	Fenyvessi
Labosse	Szerémy
Labossené	Mátrainé
Alice	Varsányi
Buranty	Tapolczai
Bobette	Lánczy
Riquiqui	Almási
Gambe	Győző
Rendőrbiztos	Gyöngyi
Jacob	Bárdi
Róza	Munkácsi
Fogadósné	Makróczyné
Viktor	Szőke
Inas	Kassai

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest, 1900 febr. 12-én

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felv. Kövessy Albert átdolgozásából irták Beöthy L. és Makai E. Zenéjét összeállitotta és részben szerzette: Donáth Ede

Személyek:

Monaóh	Kardos
Szulamit	Komáromi
Áron	Sarlai
Abigail	Rózsa
Absolon	Rédei
Cingitang	Rózsahegyi
Beliezár	Bessenyey
Avidonó	Giréth
Jeremiás	Odry
Ezriel	Iványi
Rebeka	Hében

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest. 1900 febr. 12-én

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irta Hicks és Nicholls. Ford. Kacziány G. és Makai E. Zenéjét szerzették Monckton és Caryll

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi
Lady Coodle	Krecsányi
Stanley Eduárd	Szirmai
Stanley D.	Radványi
Gray	Küry
Flipper	Kovács
Barclay	Endrei
Paloni	Delli
Leonello	Raskó
Carmenita	Hegyi
Alice	Kápolnai
Tamarind	Németh
Cook ügynöke	Pécsi
Creel, bogarász	Ujvári
Creelné	Eötvös

Kezdete 7 órakor.

Uránia

Magyar tudományos szinház

Budapest, 1900 febr. 12-én.

Más világok mint a mienk

Utána:

A vas.

Kulturtörténeti látványosság 3 felvonásban. Kezdete 7½ órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház müsora: *Kedden* Wagner Richárd halálának évfordulóján Tannhäuser. *Szerdán* Fidelio *Csütörtökön* A medvebőrös. *Pénteken* A cremonai hegedüs — Naila. *Szombaton* Carmen. *Vasárnap* Az ezred leánya. — A piros czipő.

A nemzeti szinház müsora: *Kedden* III. Richárd *Szerdán* délután Csalódások, este Keresztelő János. *Csütörtökön* Egy szegény ifju története. *Pénteken* A hol unatkoznak. *Szombaton* Bernardo Montilla. *Vasárnap* délután Nőuralom, este Keresztelő János.

A várszinház müsora: *Csütörtökön* Kolostorból, — Jefte leánya. — Szikra. *Szombaton* Rozenkranz és Güldenstern

A népszinház müsora: *Kedden* A csikós. *Szerdán* A czigány. *Csütörtökön* Kadétkisasszony. *Pénteken* A czigány báró. *Szombaton* Az igmándi kispap. *Vasárnap* délután Görög rabszolga, este Kurucz furfang.

A vigszinház müsora: *Kedden* Napoleon öcsém *Szerdán* A férj vadászni jár. *Csütörtökön* Napoleon öcsém *Pénteken* Tudós professzor Hatvani (először). *Szombaton* Tudós professzor Hatvani (másodszor). *Vasárnap* délután Napoleon öcsém, este Tudós professzor Hatvani (harmadszor)

A magyar szinház müsora: *Kedden* Newyork szépe *Szerdán* Newyork szépe. *Csütörtökön* Névtelen levelek *Pénteken* Szulamit. *Szombaton* Newyork szépe. *Vasárnap* délután Az asszonyregement, este Newyork szépe.

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza). 36512

ALBRECHT FERENCZ igazgató.

Ma nagy előadás.

Sennora MONTERA

az arrogania venus első fellépte.

Japáni Royal csoport

TORAKITSCHE és MEKITSCHI. — DONAUPERLEN, hármas énok és táncz hármas. — GANOVA contorsionista. — OLSCHANSKY és Miss Lonny, komikus akrobaták. — WILKY's zene négyes. — THERESES tanár a magnetismus titkai. — DIE NÄHERIN eredeti bohózat.

Ugymint az ujonnan szerződött kitünő müerők.

Előleges jelentés! Szerda, február hó 14-én Kőszeghy Jenő förendező jutalomjátéka. Szinre kerül: „A szép Heléna" Felix János bécsi hires tenorista első vendégszereplésével.

Jegyek elővételi dij nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy dohánytőzsdéjében, Károly-körut 26. A mulató villanyos világitása Wüste és Rupprecht czég által épült saját gépei által eszközöltetik.

FOLIES CAPRICE

Ma szinrekerülnek:

MESSALINA.

Ezt megelőzik:

Die Wunderkur

továbbá

Egy karambol okai.

Fellép továbbá

Amleto Del Giudice

komikus a milánói Eden szinházból.

Előkészületben:

„Blonde Bestien."

Erkély incognito páholyok.

Kitünő ételek és italok. — Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Radics Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik Kezdete 8 órakor.

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállitva! Minták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és szines „Henneberg-selyem" blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. —

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari-szállitó. 37501

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában. **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 37273

Nevelőnők,
gyermekkertésznők, bonneok elhelyeztetnek **özvegy Nietschné Gerson Anna** által Budapest, VII., Erzsébet-körut 52. 8115

Eladó
fenyőcsemeték és fenyőfácskák
1—3 éves korig mindenféle fenyőcsemete, valamint 25—150 cm. magas fenyőfácskák. **Árjegyzéket**, valamint a fenyőcsemetékből mintát ingyen és bérmentve küld:
Kontsek György
földbirtokos 37631
Ábrahámfalu, u. p. Tót-Próna,
Turóczmegye.

Erényi-féle
Ichtiol-Salicilból egy tégely megszüntet: **bőrviszketeget**, mindennemü sömörbetegséget, börküteget, izzadást. Szagtalan! Ártalmatlan! 36190/III

Hirdetmény.

Magyar királyi államvasutak. 4606/1900. sz. C. II. (Osztrák-magyar-bajor vasuti kötelék. (Sajtóhiba helyesbités). A fenti kötelék forgalomban gabona stb. szállitására 1899. évi augusztus 1-től érvényes III. rész 2. füzetének 209. oldalán Probstzella állomással való forgalomban a „csomóponttól" kitüntetett részdijtétel 2·0-ról ezennel 2·03-ra helyesbittetik. Budapest, 1900 február hó 1-én. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is. 1125

Hirdetmény.

206477/C. III. (Uj személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a békés-csanádi helyi érd. vasuton.) Ezen h. é. vasuton f. é. márczius hó 1-én uj személy és podgyász dijszabás lép életbe, melylyel a f. évi január hó 1-én életbe lépett dijszabás érvényen kivül helyeztetik s melynek menetdijai részben felemeltettek. Az uj dijszabás a magyar kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utcza 33. sz.) 20 fillérért kapható. Budapest, 1900. évi januárhó 27-én. Az igazgatóság. 1126

KÖRUTI FÜRDŐ ÉS GŐZMOSÓ
Erzsébet-körut 51—53.
37642 **Gőz-, porczellán-és kádfürdők.**
Téli és nyári uszoda.
Hidegviz cura.
A gőzmosóda gyorsan és gondosan teljesiti megbizásait.

Mégis
csak legjobb a
Kávé és Tea
közvetlen a tengeri hajóról, 37489
FIUMÉBÓL.
FRATELLI DEISINGER czégtől.
A széküldés 5 kg.-os zsákokban is. — Árjegyzék bérmentve.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Gyors- és teherárук házhoz szállitása.

A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugati és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárukat a czimzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasuthoz szállitattja, ha a czimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő telepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melyeknek elvámolasa a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyilatkozatokat is ezen megbizottja által állittatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten, a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek összsulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállittatnak házhoz.

Jogában áll azonban mindenkinek, hogy a vállalkozó által való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerü irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz vagy háztól való elszállitási dijak a következők:

a) gyorsárukért:
10 kg. sulyig ... 15 kr.
10 kg.—25 kg.-ig ... 20 „
25 kg-on felül 50 kg.-ig ... 25 „
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 20 „

b) teherárukért:
50 kg. sulyig ... 20 kr.
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 15 „

A statisztikai árnyilatkozatok kiállitásáért a vállalkozó nyilatkozatonként 5 krajczárt számithat.

Az áruk házhoz szállitása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs, s ha a czimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut ott át is veszi, csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a czimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárcza szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e czélra neki kijelöltetett.

Ha czimzett az áru befuvarozása idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban czimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajczár fizetendő.

Ha czimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitel, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijszabásszerü illeték ujból felszámitható.

Esetleges panaszok a budapest-jobbparti üzletvezetőséghez juttatandók.

1048 **Az igazgatóság.**

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A
MAGYAR KÖNYVTÁR
legujabb füzetei.

148. **Kisfaludy Károly** válogatott vig elbeszélései. Bevezetéssel ellátta Bánóczy J.
A magyar vig elbeszélés atyamesterének legszebb e nembeli munkáit tartalmazza: Tollagi Jónást és Sulyosdi Simont.
149. **Rudyard Kipling.** A Dsungel könyve. Első sorozat. Ford. Mikes L. Képekkel.
A világirodalom egyik legszebb munkája, mely Kiplinget egyszerre a század legnagyobb irói sorába emelte.
150. **Magyar népdalok.** Összeszedte Kováts Antal.
A magyar népköltészet kitünő anthologiája.
151—153. **Pázmány Péter,** Kempis Tamás könyve Krisztus követéséről. Kiadta, jegyzetekkel és magyarázó szótárral ellátta Bellaágh Aladár.
A magyar próza egyik legnagyobb klaszikusának e könyvét teszi olcsó áron hozzáférhetővé e füzet. Kempis munkájai, a kath. vallásos irodalom e remekét, Pázmány Péter forditásában, minden magyar olvasónak ismernie kell.
155—156. **Esküdtek és esküdtbirák könyve.** Szerk. K. Nagy S. pestvid. törvsz. biró.
Minden polgárnak, kit esküdtnek hivnak be, szüksége van e kitünő kézikönyvre.
157. **Wells.** Az időgép. Regény. Ford. Mikes L.
A csodás fantáziáju irónak egyik legmesteribb alkotása: méltó párja a „M. K."-ban megjelent „Világok harczá"-nak.
158. **Petőfi.** Családi versei. Bev. és jegyz. ellátta Szinnyei F. Tull Ö. képeivel.
E füzettel indul meg a „Magyar Könyvtár" Petőfi kiadása, melyet érdekes csoportositás, kitünő bevezetés, jó jegyzetek és végre kiváló illusztrácziók tesznek becsessé.

Minden füzet egyenkint kapható.
Egy-egy szám ára 15 krajczár.
Megrendelhetők
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz.
Teljes jegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Zenemü-ujdonságok.

Uj operettek és operák:

		Kor.
Jones:	Gésák, 2 kézre	6.—
„	Görög rabszolga, 2 kézre	6.—
Kecker:	New-York szépe, 2 kézre	6.—
Maden:	Kadétkisasszony, 3 füzet á	3.—
Monckton:	A kis szökevény, 2 füzet á	3.—
Rosenzweig:	Asszonyregement, 2 füzet á	3.—
	Sulamith, 3 füzet á	3.—
Wagner:	Medvebőrös, 2 kézre	12.—
Bartha:	Casinó csárdás	1.80
„	Álmok dalkeringő	2.40
Baitz:	Havasi rózsa, polka	1.50
„	Secessio induló	1.50
Capua:	Bersagliere induló	1.60
Farbach:	Esmeralda keringő	2.40
Faulwetter:	Casino Kränzchen polka	1.50
Geszti:	Hóvirágok	1.60
Hüvös:	Szeretsz? polka	1.50
Kecker:	New-York szépe, keringő	3.—
Keawsky:	Leslie induló	2.—
Kille-kille:	Karlino polka	1.80
Kotlár:	Monte Cristo keringő	2.40
Kutschera:	Panama keringő	2.40
Linche:	Nachtfalter keringő	2.—
Messena:	Klänge aus dem Paradies	2.40
„	Ein Walzerabend potp.	2.40
Mathis:	Klub polka	1.50
Pavlis:	Bosnyák induló	1.50
Rácz Laczi:	Dezső csárdás	1.50
„	Horthy csárdás	1.50
Rosey:	Mézes hetek, induló	1.80
Schmidt:	Fesch polka	1.50
Schleicher:	keringő	1.80
Sousa:	Washington posta induló	1.50
Szabovlyevits:	Damicza keringő	2.40
Stunner:	Der erste, Ball keringő	1.80
Wagner:	Sparracamino induló	1.50
„	Burenlied induló	1.50
Yvon:	Yris keringő	2.—
„	Vision keringő	2.—
Zellner:	Schützen induló	1.50
„	Oberst Gaal induló	1.60
„	Le Papillon	2.—

Olcsó operák:

Auber:	Portici néma	1.80
Auber:	Kőmives és lakatos	1.80
Beethoven:	Fidelio	1.80
Bellini:	Alvajáró	1.80
Bellini:	Norma	2.40
Donizetti:	Lucia	1.80
Donizetti:	Lucrézia	1.80
Donizetti:	Ezred leánya	1.80
Flotov:	Márta	3.60
Halevy:	Zsidónő	3.60
Herold:	Zampa	2.40
Kreutzer:	Granadai éji szállás	1.80
Lotring:	Császár és ács	2.40
„	Fegyverkovács	2.40
„	Vadorzó	2.40

		Kor.
Meyerbeer:	Afrikai nő	3.60
„	Hugonották	4.80
„	Ördög Róbert	3.60
„	Próféta	4.80
Mozart:	Don Juan	1.80
„	Figaró házassága	1.80
„	Varázsfuvola	1.80
Rossini:	Sevillai borbély	1.80
Verdi:	Tévedt nő	4.80
„	Troubadour	3.60
„	Rigoletto	4.80
Weber:	Büvös vadász	1.80

Couplék:

Ditmant:	A kis trafikos lány	1.50
„	„Chanson D'Amor"	1.50
„	Dal a megfagyott verébről	1.50
„	Vertrau der Mutter still dein lied	1.50
Kmoch:	Ich bin so verliebter Natur	1.80
Kutschera:	Nur immer elegant	1.50
„	Moderne benemungen	1.50
„	Heut' that ich's nimmer mehr	1.50
„	Es gibt auf dieser grosen Welt	1.50
„	Die blume der liebe	1.50
„	Schweigen ist gold	1.50
„	So wier i	1.50

Albumok és magyar dalok:

	Budapesti dalbokréta	4.—
	50 Bufelejtő nóta	2.—
	50 Hallgató nóta	2.—
	Küry Dalos könyve	4.—
	Blaháné 102 dala	3.—
	Bécsi táncz-album	2.—
Lakatos:	Jászberényi hallgató nóták	2.40
Gellén:	Nógrádi hangok, 2 dal	1.50
	Magyar Varieté-album	4.—
Dankó:	Hulló levelek	2.—
Dankó:	A bor legendája	1.60
Greizinger:	10 kurucz dal	3.20
Grezinger:	Örök szerelem	2.—
Felix:	Pizzicatella dal	1.50
Lányi:	2 magyar dal	1.60
Schmidt:	Dalaim, 10 füzet, á	1.20
Székács:	Dalok	3.—
Monekton:	A czérnaszál-dal	2.50
Rosenzweig:	Táncz-album	2.—
Lányi:	Gárdonyi nóták	2.40
Lányi:	Petőfi csatadala	1.20
Iványi:	A betyár szerelme	1.60
Grezinger:	Resignation	2.40
Henriquez:	Tudom, hogy visszahivsz majd engemet	1.20
Kecker:	Jós-dal	2.—

Két koronán felüli megrendelések utánvétellel is eszközöltetnek. Kisebb rendeléseknél az összeg és 20 fill. portó költség előre küldendő be.
Kapható:
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyv- és zenemü-kereskedésében
Budapesten, VI. kerület, Andrássy-ut 21.

Az „ANKER"
élet- és járadék-biztositó-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám.
(Anker udvar) a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén . . . . 65 millió forint
Biztositási állomány 1898 végén . . . . . . 243 millió forint
Eddigi kifizetések . . . . 103 millió forint

A nyereményrészesüléssel biztositottak **A** osztalékterv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztositási dij 25%-át kapták készpénzben kifizetve.

B osztalékterv szerint (évenkint emelkedő osztalék) **1897. 1898.** és **1899.** években az összes — az egész biztositási tartamon keresztül befizetett dijak **3%**-a, illetőleg az évi dijnak **9%, 12%** és **15%**-a fizettetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasitási és vegyes biztositások.
Mindennemü haláleseti, életeseti és járadékbiztositás.
Prospectussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intezendők), valamint a társaság ügynökei.

MAGYAR KRITIKA.
Harmadik évfolyam.
A tudomány, irodalom és müvészet minden ágát felölelő kritikai folyóirat.
A vall.- és közokt. miniszterium által az összes iskoláknak ajánlva.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK ELEK**. Kiadja egy kilencz tagu szerkesztő- és kiadóbizottság (Áldássy Antal, Balassa József, Benedek Elek, Földes Géza, Heltai Ferencz, dr. Juba Adolf, Lázár Béla, Nyáry Sándor, Roboz Andor).

A MAGYAR KRITIKA minden hó 1-én és 15-én jelenik meg

16—20 oldalon s Magyarországon az egyetlen kritikai folyóirat, mely szakavatott tollakból a tudomány, irodalom és müvészet minden ágát felölelő tárgyilagos kritikákat közöl. Belső és külső munkatársai a legelőkelőbb szaktudósok és irók. Vezérczikkei rendszerint általános érdekü irodalmi és müvészeti kérdésekről szólanak. Megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a **folyóiratok** ismertetésével, az **uj könyvek pontos jegyzékével**, a mit egyedül csak e folyóiratban lehet megtalálni. Az I. és II. évfolyamban **500-nál több** kritika jelent meg. Irtak és irnak bele többek közt: Bayer József, Balogh Péter, Borovszky Samu, Császár Elemér, Cserép József, Endrődi Sándor, Erődi Béla, Farkas Gyula, Fodor Ármin tvsz. biró, Gaal Mózes, Gereb József, Gyulai Ágost, Hegedüs István, Heller Ágost, Horváth Cyrill, Jakab Ödön, Kardos Albert, Katona Lajos, Kempf József, Kereszty István, Király Pál, Lenkei Henrik, Mahler Ede, Márkus Dezső, Munkácsi Bernát, Nagy Géza, Palágyi Menyhért, Pikler Gyula, Pruzsinszky János, Reichard Zsigmond, Rényi József, Rupp Kornél, Salgó Ernő, Sarbó Arthur, Sebesztha Károly, Simonyi Jenő, Szalai Emil, Szász Károly, Széchy Károly, Szilasi Móricz, Szokolay Kornél, Tauszk Ferencz, Tégiás Gábor Vadnai Károly, Waldapfel János, Zlinszky Aladár.

A MAGYAR KRITIKA előfizetési ára:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fill.
1065 Kiadóhivatal:
Budapest, VI. ker., Szondy-utcza 94/B. szám.
(Barta Lajos ujságvállalata.)

ADRIA
magyar kir. tengerhajózási r.-t. vezérügynöksége:
Hoffmann S. és V.
1900. február havában következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. febr.
Fiume	Hamburg	Lusitania	1—10
„	Liverpool	Samaria (C. L.)	1—10
„	Rouen	Mátyás király	1—10
„	Rotterdam, Antwerpen	Kálmán király	1—10
„	London	Norva	1—10
„	Liverpool	Alsatian	5—15
„	Hull, Newcastle O/T.	Kolpino	10—20
„	Lissabon, Bordeaux*)	Matlekovits	10—20
„	Liverpool	Andalusian	15—25
„	Rouen*)	...	15—25
„	Barcelona, Valencia*)	Petőfi	25
„	Algier¹), Glasgow*)	Szent István	18—28
„	Gibraltar¹), London	Nagy Lajos	18—28
„	Liverpool	Tyria	18—28
„	Hull, Newcastle O/T.	Finnland	25/II.—7/III.
Liverpool	Fiume—Triest	Pavia (C. L.)	1
Rouen	Triest—Fiume	Jókai	1
London	„ „	Baross	1
Liverpool	„ „	Algerian	5
London	„ „	Syria	10
Hull, Newcastle O/T.	„ „	Volturno	10
Liverpool	Fiume—Triest	Veria (C. L.)	10
Rio de Janairo, Santos	Triest—Fiume	Széchenyi	15
Liverpool	„ „	Favorian	15
Antwerpen	„ „	Báthori	18
Glasgow	„ „	Zichy	18
Bordeaux	„ „	Szent László	18
Rouen	„ „	Mátyás király	18

Középtengeri szolgálat.

A) **Fiume—Malta—Szicilia—Marseille-i vonal.** Folyó hó 3-án Zrinyi, 10-én Rákóczy, 17-én Tisza, 24-én Andrássy indul **Fiuméból Marseilleba.** Folyó hó 4-én Tisza, 11-én Andrássy, 18-án Zrinyi, 25-én Rákóczy indul **Marseilleből Fiuméba.**

B) **Fiume—Sicilia—Marseille-i gyorsvonal.** Folyó hó 1-én Buda, 8-án Adria, 15-én Szapáry, 22-én Árpád indul **Fiuméból Marseilleba.** Folyó hó 1-én Szapáry, 8-án Árpád, 15-én Buda, 22-én Adria indul **Marseilleből Fiuméba.**

¹) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot, e kikötőket nem érinteni.

A *)-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

Vér-piros NARANCS Vér-piros
eredeti ládákban vasuton szállitva 1 láda 150—180 drb legfinomabb **muscat piros naranes** 5 frt., 1 láda 100 drb válogatott nagy **muscat-piros** 4 frt 50 kr., ugyanolyan láda édes **sárga faj-narancs** 2 forint 75 kr.
Kereskedőnek, gyógyszerészeknek árengedmény.

5 k. postacsomag.:
Vérpiros faj-narancs ... 1.75
Vérpiros muscat narancs 2.—
Messinai faj-narancs ... 1.40
Jaffa, óriás narancs ... 1.40
Mandarin narancs 50 drb 2.—
Czitrom, szép tartós ... 1.20
Maróni görczi ... 1.35
Karfiol, olasz 5—6 rózsa 1.30
Oroszhal, 1 hor. 60 drb. 1.40
Alma erdélyi faj ... 1.60
Jamaikai rum 5 kl. üveg 5.—
Idei burgonya máltai ... 1.10
1 k. **datolya** tunisi ... 0.80
1 k. muskát **datolya** franczia 1.30
1 k. czukros gyümölcs franczia 1.80
1 k. **Malaga-szöllő** legszebb 1.40
1 k. **Salon-bonbon** 1.20 és 1.60
1 k. **Csokolád-bonbon** créme 1.80
1 k. **Franczia mandula** ... 1.60
Füge igen finom ... —.40
Giardinetto, finom vegyes déligyümölcs kilos doboz ... 1.40
Csokoládé fin. vanil. ½ k. —.70
Szalon-bonbon, klja 1.20 és 1.60
Szultán-kenyér darabja ... —.25
Sardinia, 15, 25, 35, 65 és —.90
Tengeri rák (olló és fark) 1 doboz 65 kr., nagy doboz 1.20
Caviar ½ üveg doboz ... 1.50
Debr. kolbász, valódi klja ... 1.20

Bécsi virstli, val párja 8 és —.12
Imperialsajt legfin. 6 drb ... 1.20
Gorgonzola, valódi kilója ... 1.50
Camenbertsajt valódi, 1 drb —.60
Trappista sajt I. kilója ... 1.60
Liptói turó 1. bödön 50 és —.96
Csiga bajor, hizlalt száza, ... 1.—

Tea
½ kilós doboz:
Orosz családi tea ... 1.50
Császár kev. tea legfin. 2.—
Udvari keverék tea ... 3.—
Törmelék tea igen finom 1.—
Teasütemény 1 doboz 1.—

Rum
Rum, finom családi ½ üveg ... 1.—
Jamaika-rum, 3 csillagos ... 1.50
Ananasz-rum legfin. angol ... 2.—
Fejedelmi rum, angol ... 2.40
Cognac, magyar finom ... 1.50
Cognac, Martell Medicinal ... 4.—

Kávé
Jamaika legfinomabb, kilója ... 1.25
Cuba-portorico ... 1.40
Cuba igen finom ... 1.80
Cuba-potosi legfinomabb ... 2.10

Az áruk vegyesen is rendelhetők. Vidékre mindent fagymentesen ingyen csomagolva küld a pénz előleges beküldése, esetleg utánvét mellett.

Pintér Gyula
cs. és kir. udvari füszerkereskedő 37589
Budapest, IV. ker., Kecskeméti-utcza 15. sz.

Ujdonság!
Most jelent meg! Most jelent meg!
Madách Imre
Élete és Költészete.
Irta:
PALÁGYI MENYHÉRT.
Képekkel.
Ára 3 frt 50 kr. Ára 3 frt 50 kr.

Palágyi Menyhért eme vaskos kötetében alkalmat nyujt arra, hogy **Madách Imre**, a lángelméjü költő lelkületét, egyéniségét és érdekfeszitő családi viszonyait mindenki megösmerhesse.

A halhatatlan póéta élete **titokzatosságáról föllebbenti a fátyolt** és az olvasó elé varázsolja a maga nemes egyszerüségében mindazt, ami nélkül a költő teljes megismerése lehetetlen.

Nincs ember, ifju, agg, akit ne érdekelne az a **meglepő összefüggés „Az Ember tragédiája" és a költő élettörténete** közt. Ádám, Éva, Luczifer alakjai gyanánt kik szerepeltek az életben, a költő környezetében. Csodálatos szépséggel van mindez megirva ebben a kötetben.

Kapható a kiadónál „ATHENAEUM" könyvkiadóhivatalában (Budapest, Kerepesi-ut 54.) és minden könyvkereskedésben.

Magyar királyi államvasutak.

7718/1900 C. I. a. szám.

Hirdetmény.

(**Reexpeditionalis kedvezmény a kassai és győri áruraktárak részére**).

A kassai termény és áruraktár részvénytársaság által Kassa valamint a Győr szab. kir. város áruraktárai részvénytársaság által Győr állomáson létesitett és nevezett állomásokkal vágányösszeköttetésben levő nyilvános áruraktárakba vasuton érkező és innen vasuton továbbitandó gabona, hüvelyes, olajmag, olajpogácsa, olajpogácsaliszt és őrleményküldeményekre nézve, teljes kocsirakományokban való szállitás esetén, a Magyarország és Ausztria tárházaiban betárolt és azokból reexpediált áruk kezelésére és elszámolására 1899. évi január hó 1-től érvényes határozmányok fentartása mellett a m. k. államvasutak állomásainak egymásközti helyi forgalmában, valamint a magyar vasuti köteléki forgalomban 1900. évi február hó 15-étől kezdve a reexpeditió kedvezménye, vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomásig a továbbitás idején fennálló közvetlen dijtétel alkalmazása engedélyeztetik. Ezen kedvezmény oly viszonylatokban nyer alkalmazást, a melyek forgalma a fennálló irányitási szabályok értelmében részben vagy egészben Kassán, illetve Győrön át vezettetik, de csak akkor, ha az illető küldemények a nevezett áruraktárakra czimeztetnek és azok által a betárolás napjától számitandó 12 hónapon belül továbbitás czéljából ujból feladatnak.

Meg van engedve a fuvarleveleken azon czéget is megnevezni, mely a küldemények tulajdonosa, illetve közvetitője gyanánt szerepel.

A reexpeditió kedvezményéből ki vannak zárva oly küldemények, melyek utirányelőirást tartalmazó fuvarlevelekkel adatnak fel.

A reexpeditió kedvezménye rendszerint a küldeményeknek nevezett áruraktárakból való továbbitása alkalmával rovatolás utján alkalmaztatik és pedig Kassa, illetve Győr állomás által a küldemények beérkezése alkalmával kiállitott rovatlapkivonatok alapján, melyeknek az illető raktár kezelősége részéről azon irásbeli megkereséssel kell ellátva lenniök, hogy a küldemények közvetlen dijtételek alkalmazása mellett továbbittassanak.

Ezen közvetlen dijtételeken kivül reexpeditionális illeték gyanánt 100 kg-kint 3 fillér számittatik.

A küldemények betárolására, a szállitási dijak kiegyenlitésére, valamint az itt fel nem emlitett egyéb módozatokra nézve az előlidézett tárházi határozmányokban foglaltak mérvadók.

Budapest 1900. évi február hó 1.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem dijaztatik). 1131

A magyar királyi államvasutak folyó évi téli menetrendje.

A magy. kir. államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon m. évi október 1-jén a téli menetrend lépett életbe.

A budapest—brucki vonalon. A Bécsből Bruckon át délután 1 óra 45 perczkor Budapest keleti pályaudvarra érkező gyorsvonat Tata-Tóváros állomáson utasok leszállása czéljából feltételesen megállittatik. Budaörs megállóhelyen az összes vonatok megállásra megszüntettetik.

A budapest—esztergomi és buda-császárfürdő-kitérő ó-budai vonalakon, a vasár- és ünnepnapokon Pilis-Csabáról Budapest-ny. p.-u.-ra és Ó-Budáról—Buda-császárfürdő-kitérőre közlekedő esti helyivonat forgalmon kivül helyeztetik; Pilis-Csaba tábor megállóhelyen pedig a vonatok megállása november hó 28-tól kezdve megszüntettetik.

A tokod—annavölgy—sárisápi vonalon a Tokodról Annavölgy—Sárisápra közlekedő délutáni vegyesvonat az Esztergomból Almás-Füzitőre d. u. 4 óra 40 perczkor induló vonathoz csatlakozást nyer.

A kis-czell—boba—csáktornyai, ukk—tapolczai, türje—balaton-szt.-györgyi és kisfalud—szt.-iván—zala-szt.-iváni vonalokon a nyári menetrend tartamára Kis-Czell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban bevezetett s Kis-Czellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat bezárólag f. évi október 31-éig marad forgalomban.

E vonatok megszüntetése napjától kezdve az ukk—tapolczai és türje—balaton—szt.-györgyi vonalakon a vonatok ismét a mult évi téli menetrendnek megfelelően fognak közlekedni.

A budapest—marcheggi vonalon. A nyári menetrend tartamára május, illetve junius 1-étől Budapest és Érsekujvár, Budapest és Párkány-Nána, Budapest és Nagy-Maros, Budapest és Palota-Ujpest, valamint Pozsony és Marchegg között forgalomba helyezett naponkinti, illetve vasár- és ünnepnapi helyi vonatok ismét megszüntettetnek.

Megjegyeztetik azonban, hogy a jelenleg Párkány-Nánáról Budapestre este 6 órakor induló helyi személyvonat Nagy-Maros és Budapest között a téli menetrend tartama alatt is forgalomban fog maradni; a Budapestről jelenleg este 6 óra 30 pkor Nagy-Marosra induló személyvonat pedig a nagymaros-párkány-nánai vonalrészre is kiterjesztetik.

Forgalomban marad továbbá a jelenleg Budapestről éjjel 10 ó. 45 pkor Váczra és onnan reggel Budapestre közlekedő helyi személyvonat is, azon módositással azonban, hogy az utóbbi vonat Váczról már reggel 5 ó. 20 pkor fog indulni.

A Budapest-ny. p.-u.-ról d. u. 1 ó. 45 pkor Bécsbe induló gyorsvonat Váczon ismét 1 p.-nyi rendes tartózkodást nyert és ezen vonat ugy Váczon, valamint Nagy-Maroson és Párkány-Nánán leszállás czéljából is igénybe vehető.

A Budapest és Galántha között mindkét irányban személyszállitással közlekedő éjjeli gyorstehervonat Palota—Ujpesten a fel- és leszállásra használható.

A budapest—hatvan—ruttkai vonalon a Budapest k. p. u.-ra jelenleg csak Gödöllőről közlekedő délutáni helyi személyvonat ismét Hatvanból kiindulólag fog közlekedni, ellenben a jelenleg Budapest k. p. u.-ról délután Gödöllőről induló helyi személyvonat forgalmon kivül helyeztetik.

A Hatvanból reggel 6 óra 52 perczkor induló helyi személyvonat október 31-ig bezárólag hagyatik forgalomban, ellenben e vonathoz csatlakozólag Pászthó és Hatvan között közlekedő tehervonatnál a személyszállitás már október hó 1-től megszüntettetik.

Az aszód—balassa-gyarmat—losonczi vonalon a Balassa-Gyarmatról Aszódra reggel érkező vegyesvonat Aszódon a Kassa felől érkező személyvonattal Budapest felé, az Aszódról d. u. Losonczra induló vegyesvonat pedig Balassa-Gyarmaton az Ipolyság felől érkező személyvonattal hozatott csatlakozásba.

A zólyom-brézó—erdőköz—tiszolczi vonalon a jelenleg Breznóbányáról Zólyom-Brézóra d. u. közlekedő tehervonatnál a személyszállitás a breznóbánya-erdőközi vonalrészre is kiterjesztetik; ellenben a jelenleg vasár- és ünnepnapokon este Zólyom-Brézóról Breznóbányára közlekedő vegyesvonat forgalmon kivül helyeztetik.

A miskolc—füleki vonalon Feled és Balogfalva között megszüntettetik a személyszállitás a délután, illetve este közlekedő tehervonatnál.

A budapest—kolozsvár—predeáli és budapest—arad—tövisi vonalakon. A jelenleg Budapest és Predeál között Aradon át közlekedő gyorsvonat Budapest és Szolnok között a kolozsvári gyorsvonattal egyesitve fog közlekedni, Arad és Predeál között pedig forgalmon kivül helyeztetik.

Az Aradról Mária-Radnára naponta, Mária-Radnáról Aradra pedig vasár- és ünnepnapokon közlekedő esti helyi személyszállitó vonatok október hó 15-ig bezárólag maradnak forgalomban; ennek folytán a Tövisről este Aradra érkező személyvonatnál Mária-Radna és Arad között a szomszédos forgalmu és menettérti jegyek használatára fennálló korlátozás is csak október 16-ától kezdődőleg helyeztetik érvényen kivül.

A Brassóról Ágostonfalvára jelenleg csak minden pénteken közlekedő személyszállitó tehervonat naponta fog személyszállitással közlekedni.

A Brassó és Predeál között csütörtökön, vasár- és ünnepnapokon, valamint a görög-keleti egyház ünnepnapjain közlekedő személyvonat megszüntettetik.

A vésztő—kötegyán—hollódi vonalon a Vésztőről illetve Hollódról jelenleg d. u. induló vegyesvonat Vésztőn közvetlen csatlakozást nyer a Nagyvárad és Gyoma felől, illetve felé közlekedő vonathoz.

A piski—petrozsényi vonalon a Petrozsényről Piskire d. u. érkező vegyesvonat Piskin csatlakozást nyer a Budapestről Gyulafehérvárra közlekedő gyorsvonathoz. Bajesd, Merisor és Bolibarlangon az utasok fel- és leszállásra nem az eddigi feltételes megállóhelyeken, hanem az ujonnan létesitett, illetve személyszállitásra berendezett hasonnevü kitérőkön történik.

A nagyszeben-olthid-kitérő—vöröstoronyi vonalon a vasár- és ünnepnapokon közlekedő vonatok forgalmon kivül helyeztetnek.

A brassó—zernesti vonalon mindkét irányban este közlekedő 1—1 vegyesvonat ismét megszüntettetik.

A budapest—orsovai vonalon. A Czeglédről Budapest ny. p. u.-ra jelenleg d. e. 8 óra 25 perczkor érkező helyi személyvonat Kecskemétről kiindulólag fog közlekedni, a honnét reggel 6 óra 10 perczkor indul és Budapest ny. p. u.-ra d. e. 8 óra 45 perczkor érkezik. Ugy ezen vonat, valamint a Budapest ny. p. u.-ról Czeglédre jelenleg d. u. 3 óra 5 perczkor, a téli menetrend szerint azonban már d. u. 2 óra 45 perczkor induló helyi vonat menetének gyorsitása folytán a megállóhelyeken nem fog megállani.

A czegléd—szolnoki vonalon Szolnokról reggel 5 óra 29 perczkor kiindulólag egy uj helyi személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Czegléden csatlakozást nyer Budapest és Kecskemét felé.

A temesvár—buziási vonalon Temesvár-Józsefvárosról d. e. 8 óra 30 perczkor Buziásra induló vegyesvonat 2 és ½ órával később, a Buziásról Temesvár-Józsefvárosra este 6 óra 30 perczkor induló vonat pedig mintegy 2 órával korábban fog közlekedni.

A kis-kőrös—kalocsai vonalon mindkét irányban közlekedő reggeli 1—1 személyvonat ismét megszüntettetik.

A hegyes-feketehegy—palánkai vonalon Palánkáról délelőtt Hegyes-Feketehegyre induló vegyesvonat Gajdobrán csatlakozást nyer Zombor és Ujvidék felé, illetve felől.

A budapest—fiumei vonalon Budapest k. p. u.-ról Fiuméba este érkező gyorsvonat Tanin állomáson rendesen megállittatik.

Budapest k. p. u. és Budafok között a hajózás szünetelése alatt mindkét irányban ismét egy-egy uj vegyesvonat fog közlekedni. A vasár- és ünnepnapokon Fiuméből Delnicére és vissza közlekedő helyi vonat megszüntettetik.

Az uj-dombovári—b.-bródi és szabadka—dáljai vonalakon Megszüntettetik a Szabadka-Dálja és Bosna-Bród között mindkét irányban közlekedő gyorsvonat és a Zomborból reggel Szabadkára induló személyvonat továbbá a jelenleg B.-Bródból hajnalban Uj-Dombovárra induló személyvonat csak Bródból kiindulólag fog közlekedni.

Ellenben a jelenleg csak Pécs és Eszék, illetve Bród és B.-Bród között közlekedő s Pécsett a Budapest felé, illetve felől közlekedő gyorsvonatokhoz csatlakozó éjjeli személyvonatok folytatólag az eszék—bródi vonalrészre is kiterjesztetnek.

Ezen vonatoknak bevezetése folytán a jelenleg csak Szabadka és Zombor között közlekedő esti személyvonat ismét Dályáig nyer folytatást, Dályáról pedig reggel 4 órakor Szabadkára induló uj személyvonat helyeztetik forgalomba.

A borovo—onkovári vonalon. A gyorsvonatoknak Szabadka és Bosna-Bród között való megszüntetése, illetve az éjjeli személyvonatoknak az eszék-bródi vonalrészre való kiterjesztése folytán, a borovo-vukovári vonalon a vonatok ismét a mult évi téli menetrendnek megfelelően fognak közlekedni.

A dugoselo-novskai és banova-jaruga—pakracai vonalakon. A Dugosello és Pakrac között mindkét irányban közlekedő közvetlen személyvonat megszüntettetik, ellenben Banovajaruga és Pakrac között mindkét irányban egy-egy vegyesvonat helyeztetik ismét forgalomba.

A jelenlegi menetrendből az *uj menetrendbe való átmenetre* nézve az utazó közönség a következőkre figyelmeztetik:

a budapest—arad—tövis—predeáli vonalon a Budapest k.-p.-u.-ról e hó 30-án d. u. 2 óra 15 perczkor induló gyorsvonat már csak Tövisig fog közlekedni, mig a predeál—arad—budapesti irányban közlekedő gyorvonat az e hó 30-áról október 1-jére hajló éjjelen Predeál és Arad között már nem fog forgalomba helyeztetni, hanem október 1-én reggel csak Aradról fog indittatni.

Az uj-dombovár—b.-bródi vonalon a jelenleg Pécsről éjfél előtt Eszékre érkező személyvonat e hó 30-áról október 1-jére hajló éjjelen már B.-Bródig fog közlekedni.

Az uj menetrendre vonatkozó részletes adatok ugy a menetrend hirdetményből, mint a személypénztárak, menetjegyirodák és egyéb elárusitó helyeken 30 fillérért kapható menetrendkönyvecskékből vehető ki.

Budapest, 1899 szeptember hóban.

1415 **Az igazgatóság.**

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából IV., Papnövelde-utcza 8. szám.